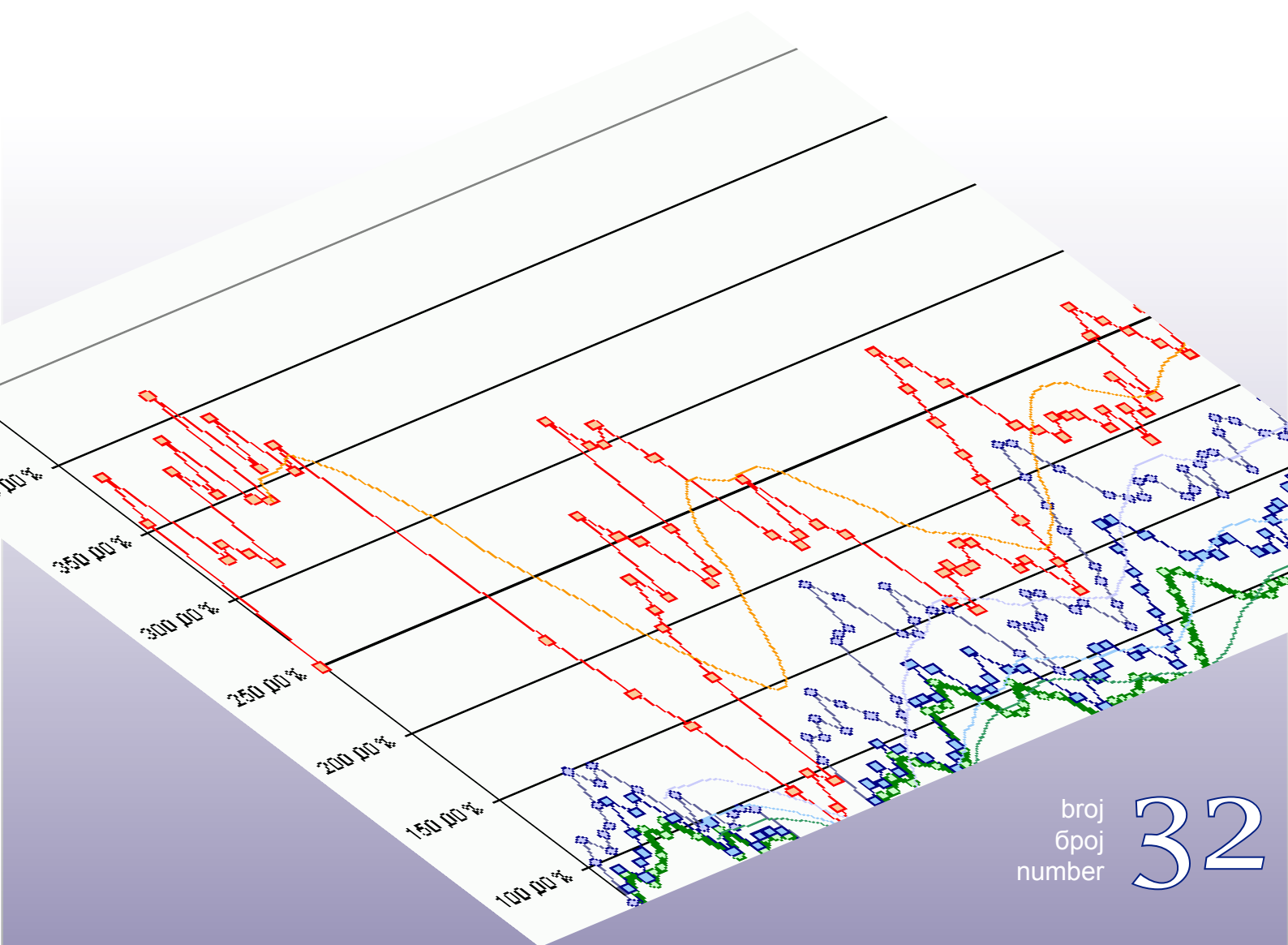

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

32

Uz ovaj broj

Proces pripreme za uvođenje i implementacije poreza na dodanu vrijednost, kao i postignuti uspjesi u toj oblasti koji su pozdravljeni od međunarodne javnosti, stalno su u sjeni zahtjeva za uvođenjem nulte stope ili oslobođanja na širok dijapazon dobara i usluga široke potrošnje. Kao i u drugim segmentima ekonomskog sistema donošenje odluke o uvođenju diferenciranih stopa u BiH podrazumijeva pronalaženje balansa između koristi i troškova/rizika koje nosi takva odluka. Ključna poruka nedavno predstavljene studije Evropske komisije o sistemu stopa PDV-a jeste da je jedinstvena stopa PDV-a daleko najbolja opcija politike oporezivanja PDV-om sa ekonomskog stajališta, budući da doprinosi smanjenju administrativnih troškova obveznika i poreskih administracija, većoj konkurentnosti i jačanju internog tržišta EU. Opredjeljenjem za evropske integracije BiH se obvezuje da će politiku indirektnih poreza koordinirati sa EU. Da bi se vodila politika stopa PDV-a u BiH, pored sagledavanja specifičnosti ekonomskog sistema u BiH i makroekonomskih i socijalnih implikacija diferenciranih stopa, potrebno je razumjeti i genezu politike stopa PDV-a u EU i analizirati stečena iskustva. U ovom broju dajemo analizu politike stopa PDV-a od uspostave zajedničkog harmoniziranog sistema PDV-a 1977.g. do danas, kao i elemente strategije EU na tom polju do kraja dekade.

Od uvođenja jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) raspodjela indirektnih poreza prema entitetima se stalno nalazila u fokusu zbivanja. U javnosti je vrlo često prisutno nerazumijevanje o „dometu“ odluka Upravnog odbora UIO u vezi sa raspodjelom indirektnih poreza. Iz tog razloga dajemo cjelovit prikaz sistema raspodjele indirektnih poreza u BiH na svim nivoima, kao i analizu raspodjele indirektnih poreza sa jedinstvenog računa UIO u 2007.g., sa komparacijom sa 2006.g.

Objavljujemo i redovitu analizu naplate indirektnih poreza u januaru 2008.g., kao i prilog o novom Zakonu o porezu na dohodak u Federaciji BiH.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

Naplata indirektnih poreza: januar 2008.g.	2
Raspodjela indirektnih poreza sa jedinstvenog računa UIO u 2007.g.	3
Politika stopa PDV-a u EU	9
Novi poreski propisi: Zakon o porezu na dohodak u Federaciji BiH	16
Konsolidovani izvještaji: FBiH, kantoni, općine (I-XI)	20
Konsolidovani izvještaji: kantoni	21
Iz aktivnosti Odjeljenja	24

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT saradnik
prevod : Edin Smailhodžić, Projekat podrške EU fiskalnoj politici u BiH

Naplata indirektnih poreza – januar 2008.godine

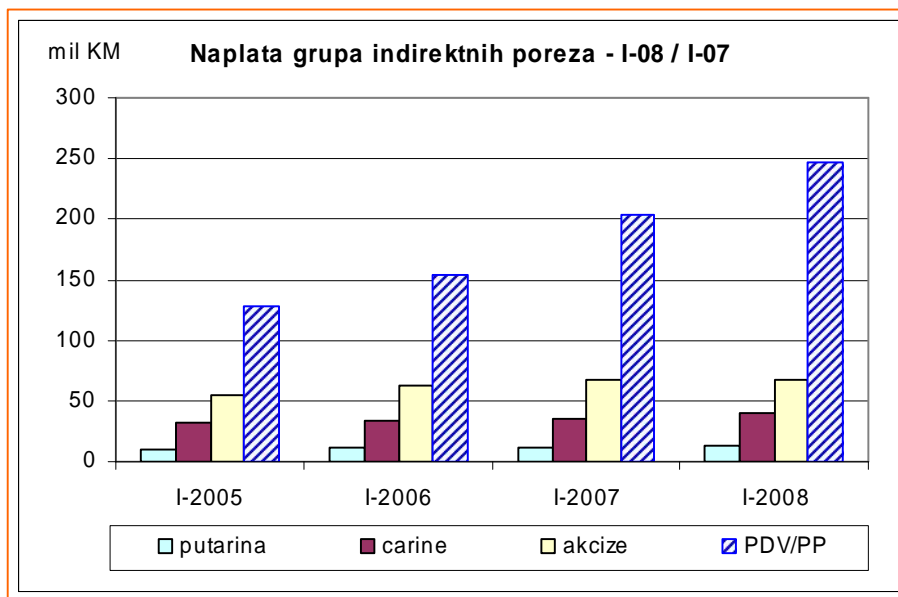
(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

U januaru 2008.godine Uprava za indirektno oporezivanje je naplatila neto prihoda od indirektnih poreza u iznosu od 369,468 mil KM¹, po odbitku povrata PDV-a i povrata ostalih indirektnih poreza. Naplata indirektnih poreza u odnosu na januar 2007.godine veća je za 15.31%. U odnosu na decembar 2007.g. naplaćeno je za 11,5% manje indirektnih poreza.

Pokazatelje naplate u januaru 2008.g. treba analizirati u svjetlu dva faktora:

- enormnog rasta uvoza u januaru 2008.g. (u odnosu na isti mjesec 2007.g. stopa rasta iznosi rekordnih 28%)
- nerealno niskih povrata u januaru 2008.g. koji su rezultat ograničenja kod izdvajanja u rezerve na jedinstvenom računu UIO, što je dovelo do odlaganja isplate dospjelih povrata.

Posmatrajući naplatu po vrstama prihoda u nominalnom iznosu u odnosu na januar 2007.g. uočava se rast svih prihoda, a pogotovo snažan rast u naplati PDV-a (Grafikon 1). Međutim, ovo također treba uzeti s rezervom s obzirom da se većina povrata indirektnih poreza odnosi na povrate PDV-a.

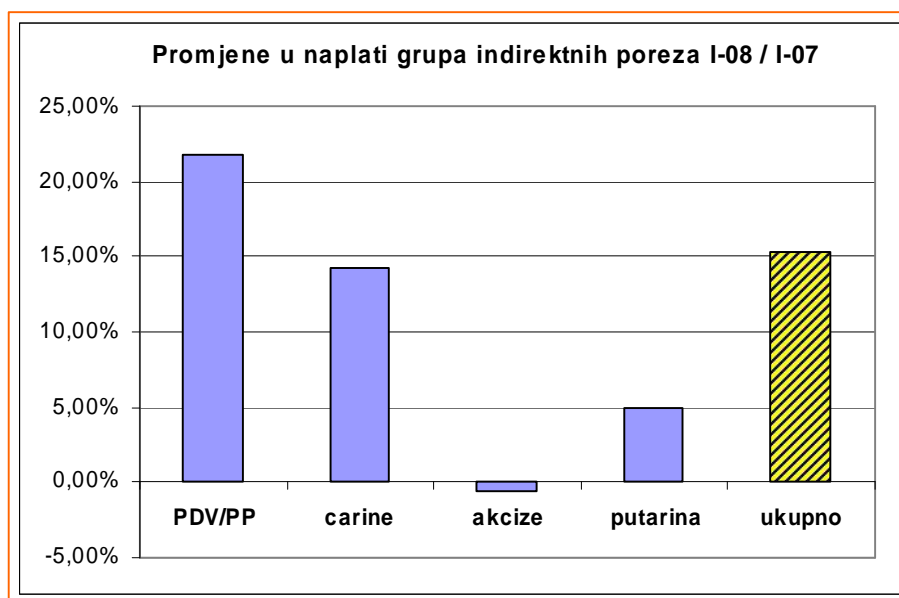

Grafikon 1

Iako je stopa rasta ukupnih indirektnih poreza visoka iz Grafikona 2 se da zaključiti da veći rast od rasta ukupnih prihoda bilježi PDV, pri čemu je rast bruto PDV na uvoz 18%, dok je rast bruto domaćeg PDV-a 15%.

Kod akciza zabilježen pad u naplati, koji se uglavnom odnosi na pad u naplati akcize na uvoz nafte i derivata i akcize na domaće cigarete. Evidentan je i značajan rast prihoda od carina od 14,29%. Zanimljivo je da je naplata putarine, koja se naplaćuje primjenom jedinstvene stope na količinu uvezenih derivata nafte, porasla za 5% u januaru u odnosu na isti mjesec 2007., dok je kod naplate akcize na derivate zabilježen pad od 4,48%. To pokazuje promjene u strukturi uvezenih derivata u korist dizela.

¹ U istom periodu UIO je naplatila i dodatnih 6,928 mil KM indirektnih poreza koji su na dan 31.1.2008., nakon kompilacije modula IT sistema UIO (uplata na jedinstveni račun i modula carina, akciza i PDV-a) ostali neusklađeni.

Grafikon 2

Raspodjela indirektnih poreza u BiH

(piše: Mirela Kadić)

Složena i asimetrična administrativna struktura Bosne i Hercegovine uslovlila je i složenu raspodjelu javnih prihoda. BiH ima dva entiteta, Federaciju BiH, sa 80 općina raspoređenih u 10 kantona, i Republiku Srpsku, sa 64 općine, te jednu autonomnu jedinicu, koja također ima svoj fiskalni suverenitet, Brčko Distrikt. Ovakva vertikalna struktura dodatno otežava elastičnu, pravednu i efikasnu raspodjelu prihoda od indirektnih poreza. Dva su nivoa raspodjele javnih prihoda:

- a. raspodjela indirektnih poreza na nivou države
- b. raspodjela prihoda unutar entiteta

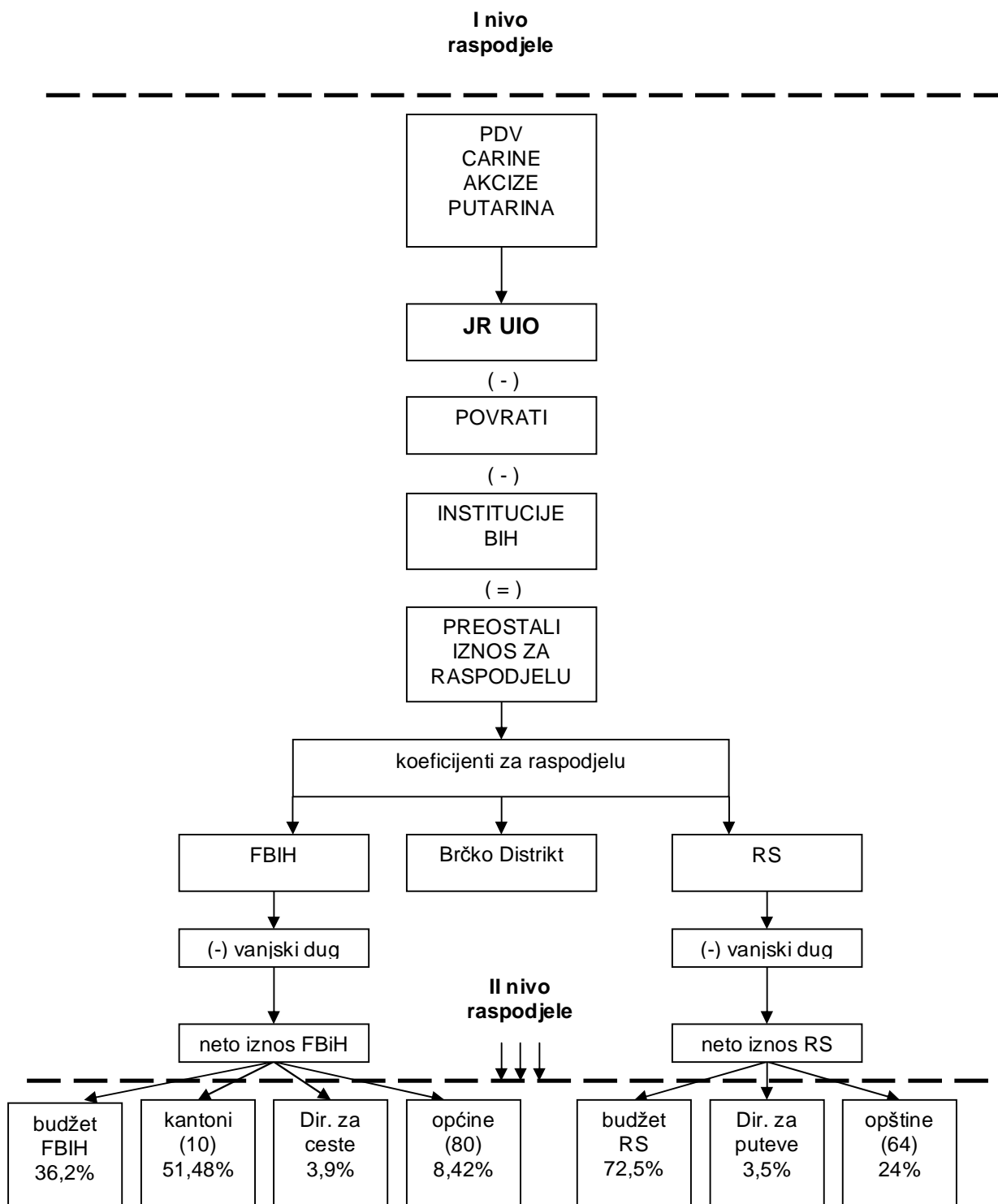
Za potrebe ovog biltena fokusiraćemo se na raspodjelu indirektnih poreza po vertikalnoj strukturi. Sistem raspodjele indirektnih poreza koji danas poznajemo u funkciji je od 01.01.2005. godine na nivou države i 01.01.2006. godine na nivou entiteta.

Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini uspostavljena je institucionalna i organizaciona osnova za jedinstveni sistem indirektnog oporezivanja u BiH, sistem naplate, te raspodjele prihoda po osnovu indirektnog poreza prema budžetima Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta. Uprava za indirektno oporezivanje javlja se kao organ nadležan za provođenje zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju, sistemu naplate i raspodjele prihoda od indirektnih poreza, ostalih prihoda i taksi.

Indirektni porezi obuhvataju uvozne i izvozne dadžbine, akcize, porez na dodatnu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući poreze na promete i putarine². Pod ostale prihode i takse, u smislu Zakona o uplatama na JR i raspodjeli prihoda, ubrajamo i prihode od skladištenja, ležarine, novčane kazne, prihode od prodaje robe predate Upravi ili oduzete u upravnom ili prekršajnom postupku, prihodi od carinske pratnje, od prodaje obrasca EUR 1 i ostale prihode koje ostvaruje Uprava u okviru svoje djelatnosti.

² član 1. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja, Službeni glasnik BiH br. 44/03 i 52/04

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Grafikon 3. Sistem raspodjele indirektnih poreza u BiH³

³ Dinka Antić, „Raspodjela indirektnih poreza“, LIDER, br.11-12.2006, „Horizont“, Banja Luka, str. 14-18.
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo:Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

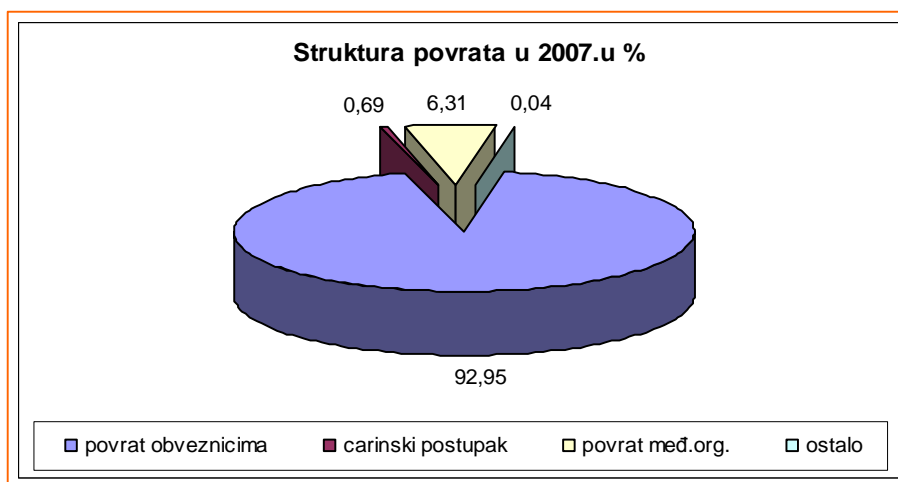
Svi prihodi za koje je odgovorna Uprava uplaćuju se na Jedinostveni račun, kojeg čine računi kod komercijalnih banaka i računi kod Centralne banke BiH. Depozitni računi kod komercijalnih banaka služe za naplatu i prijenos sredstava na račun kod CB, dok račun kod CB služi za evidenciju, držanje i raspodjelu prihoda prema državi, entitetima i Distriktu i za držanje minimalne rezerve⁴.

Sredstva prikupljena na JR raspoređuju se i doznačavaju na račune korisnika prihoda na dnevnoj osnovi, shodno zakonskim odredbama.

Sistem raspodjele indirektnih poreza koji uključuje raspodjelu na korisnike raspodjele državu, entitete, Distrikt (I nivo), i raspodjelu unutar entiteta (II nivo), prikazan je na Grafikonu 3.

Prioritet u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza imaju povrati obveznicima. Dakle, ukupan prihod prikupljen na JR prvenstveno se umanjuje za iznos minimalne rezerve koja je potrebna Upravi za kontinuirano i neometano poslovanje. Iznos minimalne rezerve utvrđen je pravilnikom koji priprema direktor i usvaja Upravni odbor. Stopa minimalnih rezervi od 10% krajem 2007.godine pokazala se kao neadekvatna. Ona je dovela do blokiranja povrata PDV obveznicima, te skrenula pažnju na značaj optimalizacije rezervi na Jedinostvenom računu UIO⁵.

Odlukom Upravnog odbora rezerve se danas utvrđuju na dnevnoj osnovi, kao suma povrata koje je potrebno isplatiti sljedeći radni dan⁶.

Grafikon 4.

Povrat se vrši onim PDV obveznicima koji prema svojim PDV prijavama ostvaruju pravo na povrat, i to:

- izvoznicima kod kojih izvoz čini više od 30% prometa godišnje u roku od 30 dana od podnošenja prijave
- ostalim obveznicima u roku od 60 dana od podnošenja prijave.

Povrat se na ovaj način vrši onim PDV obveznicima koji u svojim PDV prijavama u polju 80 upišu 'x' odnosno podnesu zahtjev za povrat. S druge strane, onim obveznicima koji se odluče na poreski kredit po isteku roka od 6 mjeseci automatski se vrši povrat neiskorištenog dijela poreskog kredita.

⁴ član 3. Zakona o uplatama na JR i raspodjeli prihoda, Službeni glasnik 55/04

⁵ više o tome u OMA biltenu br.19

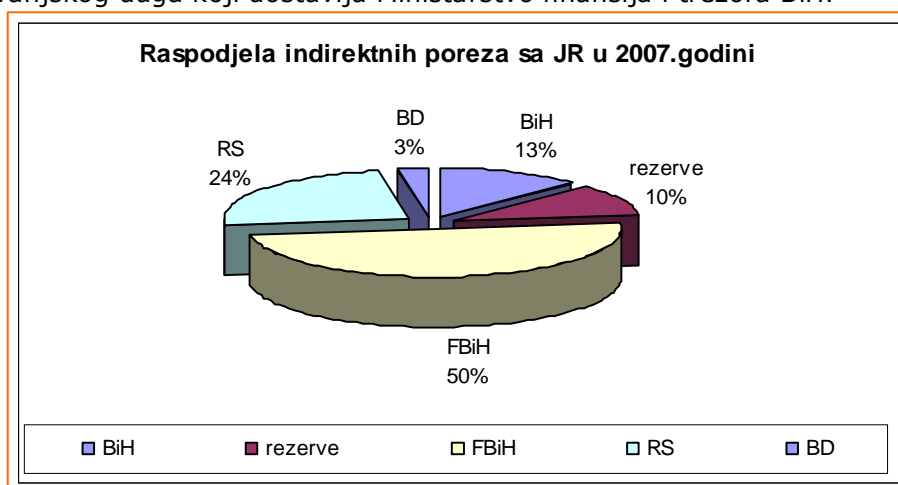
⁶ Do prije mjesec dana za rezerve za povrat indirektnih poreza izdvajalo se 10% dnevnog priliva na jedinstveni račun, da bi UO UIO donio odluku da minimalna izdvajanja u rezerve iznose 10%, a u slučaju većih zahtjeva za povrat primjenjuje se čl. 9 Zakona.

Sljedeći korak u raspodjeli je doznačavanje pripadajućeg iznosa budžetu institucija BiH. Ovaj iznos izračunava se kao iznos budžeta države BiH za tekuću godinu pomnožen s koeficijentom koji se dobije kada se 1 podijeli sa brojem radnih dana Uprave u tekućoj godini.

Iznos preostao nakon odbijanja rezervi i iznosa koji pripada budžetu institucija BiH predstavlja dio za raspodjelu entitetima. Koeficijenti raspodjele entitetima utvrđuju se na mjesečnoj osnovi, a predstavljaju odnos sume krajnje potrošnje iskazane u PDV prijavama obveznika na teritoriji datog entiteta, odnosno datog korisnika prihoda, i sume krajnje potrošnje iskazane u PDV prijavama na cijeloj teritoriji BiH.

Na posljednjoj sjednici Upravnog odbora UIO održanoj u februaru donesena je odluka da se postojeći koeficijenti raspodjele (FBiH 64,58%, RS 31,87% i BD 3,55%) zadrže i u sljedeća četiri mjeseca (mart, april, maj i juni 2008.) do donošenja trajnih rješenja raspodjele. Treba napomenuti da je koeficijent za Brčko Distrikt, Odlukom Visokog predstavnika kojom su izmijenjeni Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja i Zakon o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda od indirektnih poreza, od juna 2007.godine fiksiran i iznosi 3,55% za 2007.g i naredne godine, odnosno minimalno 124 mil KM.

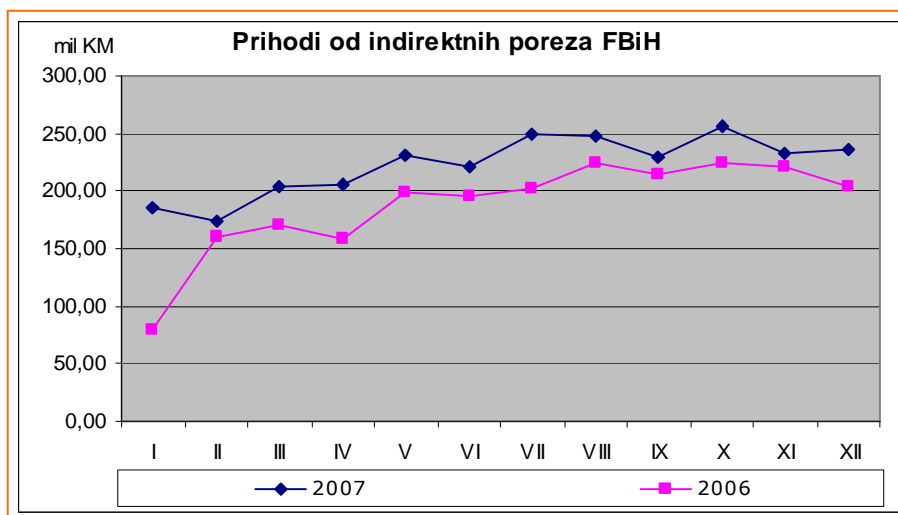
Servisiranje vanjskog duga obaveza je države BiH, međutim stvarni dužnici su entiteti i Distrikt. Iz tog razloga iznosi za finansiranje vanjskog duga oduzimaju od entitetskog udjela u prihodima od indirektnih poreza. Isplatu vanjskog duga vrši Centralna banka, kao fiskalni agent BiH, na temelju plana otplate vanjskog duga koji dostavlja Ministarstvo finansija i trezora BiH.

Grafikon 5.

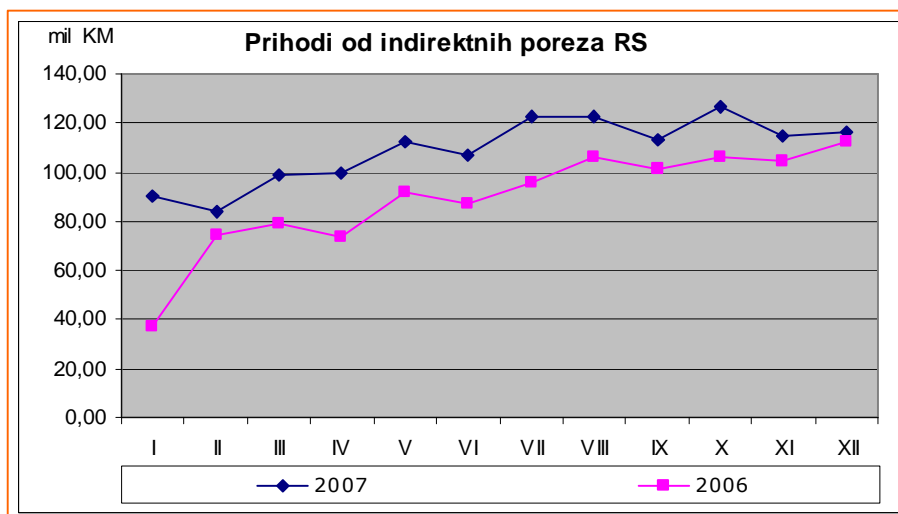
Tabela 1.

PREGLED RASPOREĐENIH PRIHODA KORISNICIMA U PERIODU 01.01.- 31.12.2006/2007.GODINE (u mil KM)				
Korisnik	01.01-31.12.2006.	01.01-31.12.2007.	Razlika u KM (3-2)	Indeks (3/2)
1	2	3	4	5
Minimalne rezerve	444,13	528,81	84,68	119,07
BiH-finansiranje institucija	566,00	637,51	71,51	112,63
Federacija BiH	2.253,44	2.669,41	415,97	118,46
Republika Srpska	1.070,00	1.307,74	237,74	122,22
Brčko Distrikt BiH	122,32	144,62	22,30	118,23
Ukupno	4.455,88	5.288,09	832,20	118,68

Grafikon 6.

Najveći rast u 2007.u apsolutnom iznosu u raspodjeli prihoda u odnosu na 2006.godinu imao je udio RS-a, koji je porastao za 237,74 mil KM odnosno 22,22%.

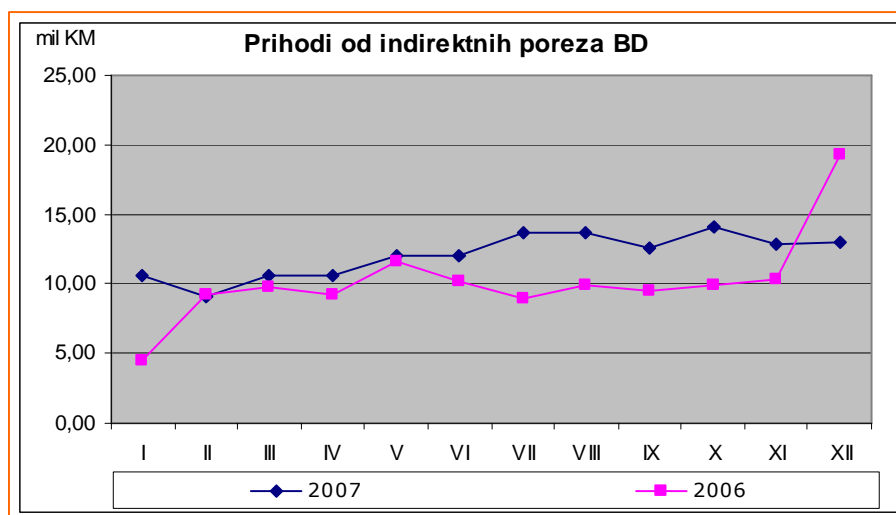
Grafikon 7.

Ako posmatramo prosjek koeficijenata za 2007.u odnosu na 2006.godinu primjetićemo blago povećanje udjela RS-a sa 31,05% u 2006.na 31,73%, te shodno tome smanjenje udjela FBiH sa 65,40% u 2006.na 64,76%.

Međutim, raspodjela za 2006.g. i 2007.g. se još uvijek ne može smatrati konačnom⁷.

⁷ Nakon izvršene eksterne revizije konačnu odluku o poravnanju između korisnika raspodjele (entiteta i Distrikta) donijeće UO UIO.

Grafikon 8.

Tabela 2.

	vanjski dug	%ukupnog duga	%prihoda entiteta	%ukupnih prihoda bruto	%ukupnih prihoda neto
FBiH	144.771.000,00	61,00	5,73	2,87	3,73
RS	92.473.000,00	38,96	3,66	1,83	2,38
BD	87.400,00	0,04	0,00	0,00	0,00
UKUPNO	237.331.400,00	100,00		4,70	6,11

Umjesto zaključka:

- Apsolutni **prioritet kod raspodjele prihoda od indirektnih poreza su povrati** PDV obveznicima i otplata vanjskog duga. Držanje optimalnih rezervi na JR UIO je od strateškog značaja za fiskalni i općenito privredni sistem BiH. Nedovoljne rezerve uzrokuju zastoje u privredi zbog blokiranja isplate povrata, lošu i nekonkurentnu sliku bh.ekonomije, uz povećanje rashoda budžeta BiH zbog plaćanja kamata za svaki dan zakašnjenja isplate povrata i slične nepotrebne rashode. Ali, isto tako, i prekomjerne rezerve dovode do zaduživanje nižih upravnih jedinica usljed deficita u prilivu sa JR.
- U postojećem sistemu raspodjele prihoda od indirektnih poreza **država je zaštićena od oscilacija u naplati prihoda.**
- Prihodi entiteta, kantona i općina od indirektnih poreza uglavnom ovise od naplate ove kategorije poreza. Trenutna situacija je takva da naplata prevazilazi sva očekivanja, pa entiteti i niži nivoi ne trpe. Negativnost postojećeg sistema raspodjele indirektnih poreza u slučaju ostvarenja veće naplate od planirane ogleda se u tome da se **fiskalni suficiti nižih nivoa uprave (entiteti, kantoni, općine) ne mogu kontrolirati, odnosno ne mogu se koristiti u stabilizacione svrhe i ostvarenje makroekonomskih ciljeva.** U tom smislu Fiskalno vijeće bi trebalo da preuzme ulogu koordinatora fiskalne, a i makroekonomske politike, imajući u vidu da je fiskalna politika osnovna poluga vođenja makroekonomske politike u BiH.

Politika stopa PDV-a u EU

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

1. UVOD

Već nekoliko godina traju debate oko uvođenja diferenciranih stopa poreza na dodanu vrijednost u BiH. Proces implementacije i uspjesi koji su postignuti uvođenjem novog oblika oporezivanja stalno su bili u sjeni zahtjeva za uvođenjem nulte stope ili oslobađanja na širok dijapazon dobara i usluga.

Vrlo često se zanemaruje postojanje dva aspekta koja su bitna za sagledavanje realnosti uvođenja nulte ili diferenciranih stopa PDV-a u BiH:

1. potrebe za harmonizacijom elemenata sistema PDV-a u BiH i evropskog sistema PDV-a, kako bi se spriječila pojava dvostrukog oporezivanja u transakcijama sa EU, što bi negativno utjecalo na konkurentnost domaćih kompanija na tržištu EU i na privlačenje stranih investitora u BiH, ili pojava neoporezivanja, koja bi ugrozila fiskalne prihode u BiH i otvorila prostor međunarodnim poreskim prevarama,
2. potrebe za ispunjenjem ekonomsko-političkih zahtjeva koje EU u procesu ispunjavanja predpristupnih obveza stavlja pred BiH.

Zakon o PDV-u je, za sadašnju fazu harmonizacije, skoro u potpunosti usaglašen sa evropskim standardima, a u nekim segmentima (posebna shema u građevinarstvu) je ispred velikog broja zemalja u EU. Međutim, budući da BiH pretendira na stalno članstvo u EU, pored poštivanja pravnog okvira sistema PDV-a potrebno je ispuniti i određene političke i ekonomske uvjete koje postavlja Evropska komisija. U procesu pregovaranja EU sa svakom zemljom pojedinačno dogovara uvjete i rokove za preuzimanje standarda EU.

Za BiH je od velike važnosti i da se shvate sljedeća pravila EU:

- da se zahtjevi koje EU stavlja pred BiH mogu razlikovati od zahtjeva koji su traženi od drugih zemalja u procesu pregovaranja,
- da ustupci koje je EU u procesu pregovaranja odobrila drugim zemljama ne moraju biti odobreni i BiH.

Opredjeljenjem za evropske integracija BiH se obvezuje da će politiku indirektnih poreza (kao i ostale politike) koordinirati sa EU. Da bi se vodila politika stopa PDV-a u BiH potrebno je razumjeti politiku PDV-a u EU. Pri tome nije dovoljno samo parcijalno promatrati segmente sistema PDV-a i poreski tretman određenih dobara ili usluga, nego sagledati genezu sistema stopa PDV-a u EU, analizirati stečena iskustva i djelovanje EU u sadašnjem vremenskom okviru i strategiju EU u sferi PDV-a do kraja dekade.

2. SISTEM STOPA PDV-A U EU

Od usvajanja prvog zajedničkog pravnog okvira sistema PDV-a u EU (1977⁸) do danas Direktiva je mijenjana blizu 30 puta, a od 1. januara 2007.godine na snazi je nova, redizajnirana Direktiva 2006/112/EC⁹. Zemlje osnivači EZ uvele su PDV-e prije osnivanja Zajednice, te se zadržale specifičnosti (skalu stopa, oslobađanja, ostale derogacije) i u novom zajedničkom sistemu PDV-a nakon 1977. godine. U to vrijeme EU je bila zajednica samo devet članica. To je olakšavalo horizontalnu (između članica) i vertikalnu (između članica i Evropske komisije i Vijeća) komunikaciju u EZ, pa neke oštrije pravne odredbe u vezi odobravanja odstupanja ili naknadne kontrole nisu ni bile nužne. Povećanje broja stopa PDV-a i primjena nižih stopa na široku skalu

⁸ tj. Šeste direktive EZ o PDV-u (*Sixth Council Directive of 17 May 1977 on the harmonization of the laws of the Member States relating to turnover taxes – Common system of value added tax: uniform basis of assessment - 77/388/EEC*)

⁹ *Council Directive 2006/112/EC on the common system of value added tax, OJ L 347, 11.12.2006.*

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo:Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

dobara i usluga prouzročilo je pad prihoda članica i ugrozilo budžet institucija EU. Stvorila se urgentna potreba da se zaustavi dalje odobravanje derogacija i da se na jedinstven način uredi utvrđivanje stopa PDV-a u svim članicama. To je urađeno u nekoliko faza definiranjem:

- i. opsega sniženih stopa PDV-a (1992)
- ii. broja sniženih stopa (1999)
- iii. minimalne snižene stope PDV-a (1999)
- iv. minimalne standardne (opće) stope PDV-a (2001)

Činjenica da je EU trebalo deset godina da postavi kakve-takve okvire sistema stopa PDV-a, koje će biti obvezujuće za sve članice, govori o otporima članica i snažnom utjecaju politike da vođenje oporezivanja. Izmjenama¹⁰ Šeste direktive 1992.g. propisana su dva kumulativna uvjeta kojima se sužava opseg dobara i usluga na koje se može primijeniti niža stopa:

1. dodan je poseban Aneks H¹¹ u kojem su **pobrojana dobra i usluge na koje se može primijeniti niža stopa**¹²
2. **visina snižene stope je ograničena visinom ulaznog PDV-a na koji obveznik ima pravo odbitka.** „Svaka snižena stopa utvrđuje se tako da je iznos poreza na dodanu vrijednost koji proizlazi iz njene primjene onaj koji se dobije na uobičajeni način da bi se omogućio odbitak cijelog poreza na dodanu vrijednost koji se može odbiti prema odredbama člana 17ⁿ (kojim se uređuje pravo na odbitak, prim. autora) – ovaj uvjet je uveden u cilju zaštite javnih prihoda, da bi se onemogućile situacije da svi obveznici koji isporučuju dobra ili pružaju usluge po sniženoj stopi PDV-a imaju pravo na povrat PDV-a.

Ovi uvjeti nisu bili dovoljni da spriječe eroziju sistema PDV-a, budući da su članice poštujući nove uvjete uvodile i čitavu skalu nižih stopa koje su uključivale i nultu stopu. Primjena velikog broja stopa je znatno otežavala administriranje PDV-om u članicama, a poreskim obveznicima je nametala nove troškove u vođenju poreskog knjigovodstva. Pogotovo je to opterećivalo kompanije koje su poslovale u većem broju članica. Time je bio ugrožen jedan od osnovnih ciljeva EU – sloboda kretanja dobara, usluga i kapitala. Da bi se spriječilo dalje urušavanje sistema i omogućilo neometano funkcioniranje jedinstvenog tržišta Evropska komisija je izmjenama¹³ Direktive 1999.g. propisala **broj nižih stopa i minimalni nivo snižene stope.** «Zemlje članice isto tako mogu primjenjivati jednu ili dvije snižene stope. Te stope određuju se kao procenat oporezivog iznosa, koji **ne može biti manji od 5%**, i primjenjuju se samo na isporuke odnosno pružanje onih kategorija dobara i usluga koje su precizirane u Aneksu H.»

Propisivanje donje granice nižih stopa nije ničim ograničavalo visinu standardne stope koja je kod nekih članica bila nedostatna da osigura stabilan nivo prihoda budžeta. Izmjenama¹⁴ Direktive 2001.g. propisana je **minimalna standardna (opća) stopa PDV-a.** «Standardnu stopu poreza na dodanu vrijednost određuje svaka zemlja članica kao postotak oporezivog iznosa i ista je za isporuku dobara i pružanje usluga. Od 1.1.2001 do 31.12.2005, taj **procenat ne može biti manji od 15%**. Na prijedlog Komisije i nakon konsultacija s Parlamentom Evrope i Odborom za ekonomska i socijalna pitanja, Vijeće jednoglasno odlučuje o visini standardne stope koja će se primjenjivati nakon 31.12.2005.»

¹⁰ Council Directive 92/77/EEC of 19 October 1992

¹¹ od 1.1.2007.g. Aneks III

¹² Između ostalog snižene stope se mogu, pod određenim uvjetima, primijeniti na: prehrambene proizvode za ljudsku i životinjsku upotrebu; snabdijevanje vodom, farmaceutske proizvode, medicinsku opremu, pomagala i namijenjenih za ublažavanje ili tretman invaliditeta, za isključivu upotrebu invalidnih osoba, prevoz putnika i njihovog pratećeg prtljaga, isporuku knjiga, novina i sl. osim materijala koji su u cijelosti ili uglavnom namijenjeni za reklamni materijal i dr.

¹³ Council Directive 1999/49/EC of 25 May 1999

¹⁴ Council Directive 2001/115/EC of 20 December 2001

3. POLITIKA EU NA POLJU PRIMJENE SNIŽENIH STOPA PDV-a (2000-2007)

Procesom širenja EU veliki broj sniženih stopa i kompleksnost nacionalnih poreskih sistema članica postali su problem za administriranje PDV-om, prepreka djelovanju kompanija u drugim članicama i prijetnja funkcioniranju jedinstvenog tržišta Unije. Strategija Evropske komisije u posljednjih pet godina ide u pravcu kontrole ekspanzije derogacija i racionalizacije broja stopa i dobara /usluga na koje se snižene stope primjenjuju, ka konačnom eliminiranju derogacija iz sistema PDV-a u EU. Strategija racionalizacije na polju sniženih stopa u sistemu PDV-a u EU sastoji se iz sljedećih segmenata:

i. eksperimentalna primjena snižene stope PDV-a u radno-intenzivnim uslugama

Osim mogućnosti uvođenja snižene stope na dobra i usluge iz Aneksa H izmjenama¹⁵ VI. Direktive u 1999.godini odobreno je privremeno uvođenje snižene stope na pružanje usluga u sferi radno-intenzivnih – uslužnih djelatnosti lokalnog karaktera, koje se uglavnom isporučuju krajnjim kupcima a čiji povoljniji poreski tretman neće ugroziti konkurentnost na tržištu. To su sljedeće usluge, koje su pobrojane u novom Aneksu K¹⁶:

- uslužne popravke bicikala, obuće, predmeta od kože, odjeće, posteljine;
- usluge renoviranja i popravki u stanovima,
- usluge pranja prozora i usluge čišćenja kuća;
- usluge frizera;
- usluge čuvanja djece, pomoći starim, bolesnim i invalidnim osobama, osobama sa posebnim potrebama.

Evropska komisija je u razdoblju do kraja 2005.g. odobravalala snižene stope PDV-a samo za najviše dvije kategorije usluga pobrojanih u Aneksu K članicama koje su podnijele zahtjev. Budući da je ovo eksperimentalni projekt, privremenog karaktera, Komisija¹⁷ i članice treba da stalno nadziru učinke primjene sniženih stopa u ovim djelatnostima. Intencija Komisije je bila da pomoću sniženih PDV-a stopa u djelatnostima koje imaju visoku dodanu vrijednost potpomogne otvaranju novih radnih mjesta. Drugi očekivani efekt ovih mjera jeste pad cijena ovih usluga i porast potražnje za njima.

ii. Racionalizacija popisa dobara i usluga iz Aneksa H

Proces racionalizacije popisa dobara i usluga iz Aneksa H koje se mogu oporezovati sniženom stopom PDV-a uključuje:

- ograničavanje postojeće liste dobara i usluga - lista povlašćenih dobara ili usluga ne može se proširiti novim vrstama dobara ili usluga na koje se do sada primjenjivala standardna stopa u svim članicama
- primjena snižene stope se može proširiti samo na dobra i usluge koja su predmet primjene derogacija u određenim članicama (tj. odstupanja od Šeste direktive koja su automatizmom preuzeta prilikom usvajanja Direktive 1977.godine, kao i određenih derogacija Direktive koje su posebnim odlukama Evropske komisije odobrene nekim članicama za posebne slučajeve) a koja nisu ugrozile funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Ova mjera uključuje restorane, sektor stanovanja i isporuku plina i električne energije.

¹⁵ Council Directive 1999/85/EC of 22 October 1999

¹⁶ od 1.1.2007.g. Aneks III

¹⁷ Izvještaj Komisije Vijeću i Evropskom parlamentu o eksperimentalnoj primjeni sniženih stopa PDV-a na određene radno-intenzivne usluge ("Report by the Commission to the Council and the European Parliament on the experimental application of reduced rates of VAT to certain labor-intensive services", COM(2003) 309 of 2 June 2003)

iii. Racionalizacija ostalih sniženih stopa

Podrazumijeva ukidanje derogacija odobrenih članicama da održavaju snižene stope na dobra/usluge koji se ne nalaze u Aneksu H (tzv. parking ili zaustavna stopa) i ograničavanje nulte i super snižene stope (ispod minimalne 5%) na dobra/usluge u Aneksu H.

iv. Racionalizacija sniženih stopa u određenim geografskim oblastima

Austrija, Grčka, Francuska i Portugal su ovlaštene da primijene niže stope za određena dobra/usluge samo u određenim područjima ili regijama, dok se u ostatku zemlje primjenjuje standardna stopa. Budući da svaka derogacija i asimetričnost u sistemu oporezivanja ugrožava jedinstveni pravni okvir i otvara prostor za prevare Komisija predlaže racionalizaciju odobrenih derogacija samo na dobra i usluge koja se troše u određenim dislociranim regijama (na otocima, u udaljenim područjima), gdje je lakše obavljati kontrolu i reviziju.

4. EKONOMSKI EFEKTI DIFERENCIRANIH STOPA PDV-A

Uvođenje sniženih stopa PDV-a u sisteme članica EU najčešće je pravdano socijalnim razlozima, ublažavanjem regresivnih učinaka PDV-a na stanovništvo sa nižim dohocima, ili čak demografskim razlozima. Međutim, praksa je pokazala drugačije efekte. Na primjer, snižene stope na bebi opremu, dječiju odjeću, obuću ili hranu nisu doprinijele povećavanju nataliteta. Veličina efekta snižavanja stope PDV-a na cijene i nivoa zaposlenosti u konačnici ovisi o mnogo faktora: preferencijama potrošača i cjenovnoj elastičnosti potražnje za određenim dobrima i uslugama, nivo konkurencije unutar sektora, obimu sive ekonomije, o tome da li je radno-intenzivna ili kapital-intenzivna djelatnost i dr.

Moguće je postići određene ekonomske koristi snižavanjem stopa PDV-a ukoliko se to ograniči na sektore koji su u većoj mjeri pogođeni sivom ekonomijom, odnosno neformalnim, neregistriranim, a time i neoporezovanim aktivnostima. Ukoliko se smanje stope na dobra i usluge koje mnogi proizvode ili pružaju u domaćinstvima pretpostavlja se da će to utjecati na promjenu preferencija domaćinstava ka većem korištenju usluga ili dobara nabavljenih od registriranih dobavljača. To ostavlja prostor za fokusiranje na efikasnije i produktivnije obavljanje redovnih poslova u formalnoj ekonomiji, umjesto da zaposleni svoje snage troše na poslove „uradi sam“¹⁸. Porast produktivnosti dovodi do pojave efekata ekonomije obima, dok preusmjerenje potrošnje ka regularnom tržištu dovodi do povećanja potražnje za određenim dobrima i uslugama, što potiče rast zaposlenosti u tim sektorima i ukupan rast ekonomije. Sve to konačno doprinosi do porastu poreskih prihoda (direktnih i indirektnih). Smanjenje stopa na osnovne životne namirnice čija je potražnja cjenovno neelastična osim ograničenih socijalnih efekata, neće dovesti do rasta potražnje i veće zaposlenosti tih sektora. Ukoliko je tržišna struktura nepovoljna (mali broj dobavljača ili postojanje monopola) smanjenje stope PDV-a može biti iskorišteno za povećanje profita dobavljača. Snižavanje stope PDV-a može imati efekte na veću zaposlenost ukoliko se primjenjuje na proizvode i usluge sa elastičnom potražnjom (npr. luksuzna dobra). Međutim, ne treba zaboraviti da je tržište rada dosta rigidno, ovisno o sektoru (radno- ili kapital-intenzivno), snazi konkurencije, tzv. strukturalnoj nezaposlenosti i postojanju fiksnih ugovora, te da je potreban duži rok da bi se pomjeranjem stopa PDV-a u određenim sektorima ostvarili efekti povećane zaposlenosti. Primjena snižene stope na proizvode i usluge za krajnju potrošnju gdje postoje supstituti može dovesti do favoriziranja određenih sektora potaknutog fiskalnim instrumentima, što može dovesti do usmjerenja resursa u neefikasne sektore.

Studije su pokazale da se najveći efekti na prodajne cijene ostvaruju snižavanjem stope PDV-a na proizvode krajnje potrošnje, lokalno isporučene. Ukoliko se stopa snižava na proizvode i usluge regionalnog karaktera, mobilne poreske osnovice, pod djelovanjem migracije stanovništva i tržišta

¹⁸ popularna skraćenina za ove vrste poslova jeste "DIY" (engl. *Do-It-Yourself*)

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

efekti snižene stope vrlo brzo će se istopiti. Povećana potražnja za tim proizvodima i dobrima dovešće do formiranja konačne cijene iznad željene prodajne cijene.

S druge strane, snižavanje stope PDV-a na međuproducte i sirovine i materijal nema efekta na smanjenje troškova proizvodnje i prodajne cijene sektora, budući da PDV nije element cijene koštanja. Teorijski model PDV-a počiva na neutralnosti PDV-a na ekonomski položaj obveznika. Međutim, stvarni sistemi PDV-a znatno odstupaju od teorijskog modela. Uvođenje praga za registraciju za PDV-e predstavlja značajan element odstupanja od teorijskog modela koji ostavlja veliki broj malih firmi izvan sistema i koji dovodi do kaskadnog efekta. Ulazni PDV-e iz nabavki malih firmi opterećuje cijenu koštanja male firme. Ukoliko su male firme i tzv. neoporezive osobe (npr. banke, osiguravajuće kuće, pošte) isporučioi dobara i usluga obveznicima „skriveni“ PDV-e iz inputa se kaskadno prenosi kroz prometni lanac do krajnjeg potrošača.

Osiguranje konkurentnosti EU kompanija na svjetskom tržištu je jedan od prioriteta Lisabonske strategije EU. Da bi se taj cilj ostvario potrebno je ukloniti sve prepreke ispravnom funkcioniranju tržišta EU. Određene prepreke nalazimo i u sistemu PDV-a. Položaj određenog obveznika i njegovog proizvoda na tržištu prvenstveno treba da ovisi o efikasnosti interne ekonomije i preferencijama potrošača. Pored toga, značajni elementi konkurentnosti su i tržišna struktura i mogući fiskalni faktori. Povlašteni status određene grupacije i grane u pogledu stopa PDV-a može značiti poresku diskriminaciju drugih grupacija koji proizvode supstitute, a oporezuju se standardnom stopom. Politika diferenciranih stopa PDV-a, dajući pogrešne signale investitorima o profitabilnosti određenih sektora, može dovesti do neracionalne alokacije kapitala, usmjeravajući ograničene i skupe resurse u neefikasne sektore.

PDV se obračunava na osnovicu koja je pod utjecajem svih pobrojanih faktora. Najčešće se diskusije o diferenciranim stopama fokusiraju na prodajne cijene dobara široke potrošnje, kako bi se zaštitio socijalni položaj stanovništva. Pri tome se insistira na direktnim mjerama, tj. smanjenju stopa PDV-a. Međutim, moguće je postići veće efekte ukoliko bi se analizirala kalkulacija prodajne cijene dobara i usluga, odnosno segmenti cijene koštanja i marža. Smanjenje krajnje prodajne cijene, koje je rezultat djelovanja na sve komponente cijene, a ne samo stope PDV-e, osim što utječe na blagostanje stanovništva, poboljšava i konkurentnost kompanija.

Gore smo vidjeli da poslovanje sa malim firmama dovodi do povećanja cijene koštanja i krajnje prodajne cijene, ukoliko je moguće te rashode prevaliti na krajnjeg kupca, ili do smanjenja dobiti, što ima ekonomske posljedice po buduće investiranje ili blagostanje akcionara. Veličina efekta PDV-a skrivenog u cijeni koštanja na proizvodne troškove obveznika PDV-a i krajnje prodajne cijene ovisi o visini nabavki od dobavljača koji nisu obveznici PDV-a u prometnom lancu određenog dobra ili usluge, odnosno o povezanosti malih firmi sa obveznicima. Već duže vrijeme se vode debate oko poreskog tretmana finansijskih usluga, pogotovo u segmentu gdje se kao klijenti pojavljuju obveznici PDV-a. Jačanjem povezanosti privatnog i finansijskog sektora utjecaj „skrivenog“ PDV-a na ekonomsku poziciju kompanija i na krajnje prodajne cijene postaje sve veći, ugrožavajući konkurentnost finansijskog i privatnog sektora iz EU na svjetskom tržištu. Finansijski sektor u EU postao je ključna poluga ekonomskog rasta i kreiranja novih radnih mjesta, a u uvjetima globalizacije od velikog je značaja za održavanje konkurentnosti europske privrede u odnosu na ostatak svijeta¹⁹. Rastom finansijskog sektora raste i utjecaj „skrivenog“ PDV-a na cijene finansijskih usluga i opći nivo cijena. Danas, u uvjetima globalnog rasta cijena na svjetskom tržištu, od općeg je interesa da se iz cijene koštanja dobara i usluga isključe svi elementi koji nemaju karakter trošenja faktora proizvodnje. Sve više je zagovornika oporezivanja usluga finansijskog posredovanja i osiguranja koje se pružaju obveznicima. Eliminacija „skrivenog“ PDV-a iz cijene usluga finansijskog posredovanja doprinijeće smanjenju troškova finansijskog sektora i

¹⁹ Finansijski sektor zapošljava 6 mil osoba i prema statistici nacionalnih računa finansijske usluge i usluge osiguranja predstavlja 7,5% BDP EU.

privrede, te u konačnici i prodajnih cijena velikog broja dobara i usluga u prometnom lancu do krajnjeg potrošača²⁰.

Dugogodišnja istraživanja i iskustva članica EU su potvrdila dvije činjenice kojih kreatori politike oporezivanja PDV-om u BiH moraju biti svjesni:

- povećanje stope PDV-a izaziva veći porast cijena nego što iznosi samo povećanje stope, budući da trgovci iskoriste priliku da pod plaštem porasta stope povećaju i maržu (dobit),
- smanjenje stope PDV-a ne dovodi do smanjenja prodajne cijene u obimu koji se očekuje, na način da jedan dio smanjenja ide u korist potrošača, a drugi u korist obveznika²¹.

Ove konstatacije su jako važne za formuliranje politike stopa PDV-a, budući da zagovornici sniženih stopa (uglavnom potrošači i političari u predizbornim kampanjama) ističu regresivnost PDV-a kao presudan razlog za uvođenje skale stopa PDV-a. Za ocjenu stepena regresivnosti PDV-a potrebno poznavati strukturu potrošnje osoba sa nižim i osoba sa višim dohocima. Ukoliko se želi nižim stopama PDV-a utjecati na ravnomjerniju distribuciju dohotka i smanjenje dispariteta potrebno je da struktura potrošnje grupacija stanovništva bude u dužem periodu stabilna. Prema studijama najveće disproporcije u potrošnji između grupa nalaze se kod potrošnje hrane i komunalnih usluga. Dakako, u siromašnim zemljama sa niskim dohocima najveći dio dohotka odlazi na neelastična dobra i usluge. Budući da se snižavanjem stope PDV-a u pravilu ne može polučiti očekivani efekat na cijene kao bolje rješenje se nameće uvođenje ciljanih transfera prema određenim grupama stanovništva ili dobrima/uslugama (subvencioniranje grijanja, električne energije, nabava školskih udžbenika, subvencioniranje lijekova i dr.) zajedno sa uvođenjem progresivnog oporezivanja dohotka. Međutim, kod subvencioniranja potrošnje energenata mora se voditi računa i o energetskej politici, kao i zaštiti okoliša²².

Nakon osam godina primjene pomenutog eksperimentalnog projekta u EU, snižavanjem stope PDV-a u određenim radno-intenzivnim djelatnostima postignuti su minorni rezultati. Evropska komisija je pokušala da snižavanje stopa PDV-a dovede u ekonomski kontekst. Cilj projekta je bio da se snižavanjem stopa PDV-a djeluje na porast zapošljavanja u određenim radno-intenzivnim djelatnostima lokalnog karaktera. Budući da radno-intenzivne djelatnosti u pravilu odbacuju visoku dodanu vrijednost njihov povoljniji poreski tretman ne bi trebao da ugrožava budžet (nizak ulazni PDV-e), a doprinio bi otvaranju novih radnih mjesta. Preliminarni izvještaji članica koje sudjeluju u eksperimentu pokazuju da nije došlo do rasta efikasnosti u ovim sektorima, niti do kreiranja novih radnih mjesta. Snižavanje stopa PDV-a vrlo malo je utjecalo na pad cijena, a time nije došlo ni do značajnijeg rasta potražnje za tim uslugama. Postavlja se i pitanje redistributivnog efekta eksperimenta, budući da koristi od mogućeg snižavanja cijena određenih usluga (npr. usluga renoviranja kuća i stanova) može imati samo bogatiji sloj društva. Analize Evropske komisije pokazuju da mjere u sferi smanjanja opterećenja radne snage (stope socijalnih doprinosa) imaju daleko veći utjecaj na rast zaposlenosti, dok snižavanje stopa PDV-a samo dodatno opterećuje rashode budžeta. Na nivou EU snižavanje troškova rada smanjenjem stope doprinosa većem kreiranju radnih mjesta. Analitičari zaključuju da je **smanjenje stopa PDV-a rasipanje ograničenih sredstava budžeta koji se mogu mnogo efikasnije koristiti**, npr. za osiguranje ciljane finansijske potpore za nova radna mjesta ili kao kompenzacija za smanjenje

²⁰ Nedavno je Evropska komisija usvojila prijedlog izmjene Direktive 2006/112/EC kojima se omogućuje opcija oporezivanja finansijskih usluga po jedinstvenim pravilima. Do sada su samo neke članice koristile tu opciju, ali uz primjenu nacionalnih pravila, što je dovelo do neloyalne konkurencije između članica. Prema podacima Komisije oporezivanje finansijskih usluga u Belgiji je doprinijelo povećanju efikasnosti finansijskog sektora u toj zemlji, uz najniže troškove platnog prometa u EU.

²¹ Imamo primjer iz našeg okruženja. Hrvatska je prvobitno uvela jedinstvenu stopu od 22%, da bi nakon dvije godine uvela nultu stopu na kruh, mlijeko i dr. Prema kalkulacijama trgovci su smanjili cijene samo za 1/2 do tada obračunavanog PDV-a, a za ostatak su povećali marže/profit.

²² Npr. ukoliko se subvencijama ili čak nižim stopama PDV-a stimulira potrošnja električne energije i uglja umjesto korištenja lož-ulja treba voditi računa o ukupnom energetskom bilansu, klimatskim promjenama, kapacitetu hidroelektrana i rudnika, potrebnim investicijama, sušama itd. Isto tako, zadržavanje visokih stopa PDV-a na električnu energiju može dovesti do neplanske sječe ogrevnog drvata i ugrožavanja životne sredine.

troškova radne snage, tako da bi se mogli ostvariti značajni efekti uz niže troškove za svako novo radno mjesto. Isto tako, snažniji efekti mogu se postići korištenjem ostalih ekonomskih instrumenata, kao što su subvencije ili ciljani transferi.

5. STRATEGIJA EU DO 2010.

Širenjem EU na 27 članica veliki broj sniženih stopa i kompleksnost nacionalnih poreskih sistema članica postali su problem za administriranje PDV-om, prepreka djelovanju kompanija u drugim članicama i prijetnja funkcioniranju jedinstvenog tržišta Unije. Prema izvještaju Evropske komisije od 5.7.2007.g. usljed postojanja sistema diferenciranih stopa ukupan sistem u EU trpi velike gubitke:

- fiskalne - budžeti poreskih administracija su opterećenih dodatnim troškovima administriranja, dok postojanje sniženih stopa stvara prostor za poreske prevare²³,
- ekonomske - kompanije su opterećene dodatnim troškovima poštivanja poreskih propisa koje donose sistemi diferenciranih stopa. Troškovi kompanija ili opterećuju dobit, što na dugi rok smanjuje investicije i ukupno blagostanje dioničara, ili se prevaljuju na prodajne cijene, što povećava cijene, opterećuje dohotke stanovništva i kompanije čini nekonkurentnim na vanjskom tržištu.

Ključna poruka nedavno predstavljene studije Evropske komisije o sistemu stopa PDV-a jeste da je **jedinstvena stopa PDV-a daleko najbolja opcija politike oporezivanja PDV-om sa ekonomskog stajališta**. U studiji je podržan zaokret ka jedinstvenoj stopi, čijom primjenom se ostvaruju značajne prednosti u segmentu administrativnih troškova kompanija-obveznika i poreskih administracija. Isto tako, naglašeno je da jedinstvena stopa smanjuje devijacije u funkcioniranju internog tržišta.

Strategija Evropske komisije u posljednjih pet godina išla je u pravcu racionalizacije broja stopa i dobara/usluga na koje se snižene stope primjenjuju. Nova strategija se zalaže za pojednostavljenje sistema stopa i eliminaciju derogacija, od kojih najveći broj prestaje s važenjem krajem 2010.g. Implementacija pobrojanih mjera zahtijeva stanovito vrijeme da bi se postigao politički konsenzus između članica, da bi se direktive EU implementirale u zakonodavstvu članica, te da se pripremile poreske administracije i obveznici.

Iz ovih razloga Vijeće EU je do 31.12.2010. produljilo važenje:

- minimalne standardne stope PDV-a od 15%
- eksperimentalne primjene sniženih stopa PDV-a na radno-intenzivne usluge za sve članice pod istim uvjetima,
- derogacija koje su date nekim novim članicama, a koje se odnose na snižene stope, (odobrenje se odnosi na Češku, Poljsku, Kipar, Maltu i Sloveniju).

²³ Obim poreskih prevara u sferi PDV-a se procjenjuje na 2-2,5% BDP EU.

Novi poreski propisi: Zakon o porezu na dohodak u Federaciji BiH

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

Federacija BiH je nedavno usvojila novi Zakon o porezu na dohodak²⁴ koji bi se trebao primjenjivati od 1.1.2009.g. Do sada je oporezivanje dohotka u FBiH bilo u nadležnosti kantona, koji su tom problemu pristupale na različite načine, kako je ilustrirano u sljedećoj tabeli:

Tabela 3. Oporezivanje dohotka i dobiti fizičkih lica u kantonima, na snazi do 31.12.2008.

Kantonalni porezi	KS	ZE-DO	TK	SBK	USK	BPK	HNŽ	ŽP	ŽZH	HBŽ
Porez na dobit fizičkih lica	25%	25%		30%	30%	25%	30%	30%	30%	30%
Porez na dohodak fizičkih lica	-	-	15%	-	-	-	-	-	-	-
Porez na ukupan prihod fizičkih lica	15%	+ *)	**)	-	10%	15%	10%	20%	10%	10%

*) općine mogu odlučiti da proporcionalne stope budu veće od 20%, a progresivna 10-40%

***) u okviru poreza na dohodak

Legenda:

KS: Kanton Sarajevo, TK: Tuzlanski kanton, SB: Srednjobosanski kanton, ZEDO: Zeničko-dobojski kanton, USK: Unsko-sanski kanton, ŽP: Županija posavska, HBŽ: Herceg-bosanska županija, BPK: Bosansko-podrinjski kanton, HNŽ: Hercegovačko-neretvanska županija, ŽZH: Županija zapadno-hercegovačka

Oporezivanje ostalih vidova dohotka do sada je bilo riješeno je na sljedeći način:

- Porez na prihod od imovine i imovine i imovinskih prava (svi kantoni, osim TK)
- Porez na prihod od autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja (svi kantoni, osim TK)
- Porez na dobitke od igara na sreću (svi kantoni)
- Porez na prihod od poljoprivredne djelatnosti (svi kantoni osim TK i ŽP)

Usvajanje jedinstvenog zakona o porezu na dohodak predstavlja još jedan korak ka harmonizaciji direktnih poreza u BiH kojim se eliminira poreska konkurencija između kantona u Federaciji. Pored toga, reforma se dešava u vrijeme kada je Republika Srpska već okončala reformu oporezivanja dobiti i dohotka. I pored velikih sličnosti zakonskih rješenja u FBiH i postojećih u RS, postoje i značajne razlike.

Osnovne postavke Zakona

Obveznik poreza na dohodak je:

- rezident FBiH koji ostvaruje dohodak na teritoriju FBiH i izvan FBiH
- nerezident koji na teritoriju BiH obavlja samostalnu djelatnost putem stalnog mjesta poslovanja, nesamostalnu djelatnost, ostvaruje prihod od pokretne i nepokretne imovine, autorskih prava, patenata, licenci, ulaganja kapitala i dr.

Stopa poreza na dohodak iznosi 10%. Osnovicu za oporezivanje predstavlja:

- za rezidenta: razlika između ukupnih oporezivih prihoda i ukupnih odbitaka koji se mogu priznati u vezi sa stjecanjem oporezivih prihoda)
- za nerezidenta: isplaćeni dohodak.

Oporezivi prihodi i rashodi koji se mogu priznati utvrđuju se prema načelima gotovinskog knjigovodstva.

Porezom na dohodak se oporezuju dohoci koje poreski obveznik ostvari od:

- samostalne djelatnosti,
- nesamostalne djelatnosti,
- imovine i imovinskih prava,
- ulaganja kapitala i
- sudjelovanja u nagradnim igrama i igrama na sreću.

²⁴ Službene novine FBiH br. 10/08

Dohotkom se ne smatraju: prihodi od dividendi, penzije, socijalna primanja i primanja regulirana posebnim zakonima (npr. invalida, demobiliziranih boraca i sl.), naknade štete ili osiguranja, nasljedstva i darovi (koji se oporezuju posebnim propisima). Porez na dohodak se ne plaća na: prihode po osnovu naknade za vrijeme nezaposlenosti, prihode invalidnih lica, prihodi po osnovi naknada za tjelesna oštećenja, stipendije, prihodi po osnovu kamate na štednju i kamate na obveznici dr.

Dohodak od nesamostalne djelatnosti obuhvata: bruto-platu i dodatni prihodi po osnovu naknada ili potpora koje poslodavac isplati uposleniku. Rashodi koji se mogu odbiti uključuju doprinose (penziona i zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti).

Dohodak od nesamostalne djelatnosti podrazumijeva dohotke koje fizička osoba ostvari samostalnim trajnim obavljanjem djelatnosti, kao osnovnim ili dopunskim zanimanje. On uključuje dohodak od:

- a. obrta i djelatnosti srodnih obrta,
- b. poljoprivrede i šumarstva,
- c. slobodnih zanimanja (zdravstvenih radnika, veterinaru, advokata, notara, poreskih savjetnika, revizora, računovođa, inženjera, arhitekata, prevodilaca, turističkih vodiča, naučnika, književnika, pronalazača, predavača, i dr.),
- d. drugih samostalnih djelatnosti (npr. članova predstavničkih tijela vlasti, članova skupština i nadzornih odbora privrednih društava, upravnih odbora, stečajnih upravnika i dr.)
- e. povremenih djelatnosti (npr. povremena djelatnosti naučnika umjetnika, novinara, vještaka, trgovačkih putnika koja se obavlja uz osnovnu djelatnost i dr.).

Poslovnim prihodima od samostalne djelatnosti smatraju se prihodi koji su ostvareni samostalnim ili zajedničkim obavljanjem djelatnosti, u vidu gotovine ili u dobrima/uslugama koja se vrednuju po tržišnoj vrijednosti. Kod zajedničkog poslovanja svaka osoba plaća porez na dio koji mu pripada od ostvarenog dohotka, u skladu sa međusobnim ugovorom, ili na jednake dijelove.

Poslovni rashodi koji se mogu odbiti uključuju troškove koji su povezani sa obavljanjem slobodne djelatnosti, godišnje članarine plaćene strukovnim udruženjima ili komorama, naknadne za ishranu zaposlenih, plaćeni doprinosi, troškovi školovanja uposlenika, plaćeni porezi na imovinu i naknade u vezi sa imovinom, kamate na kredite i kamate na pozajmice. Kao rashod priznaje se amortizacija za stalna sredstva koja se koriste na teritoriji Federacije. Omogućeno je da se u cijelosti odbije amortizacija imovine čija je nabavna vrijednost ispod KM 1,000, kao i nabavka hardware-a i software-a. Kao rashodi priznaju se u postotku od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini: troškovi oglašavanja, javnih odnosa i reklamiranja (do 3%), troškovi reprezentacije (do 1%), sponzorstvo (do 1%), donacije (do 0,5%). Obveznicima koji se bave ostalim samostalnim djelatnostima (gore pod e.) kao rashod priznaje se 20% ostvarenog prihoda, a 30% ukoliko su u pitanju prihodi od autorskih honorara. Ne mogu se odbiti plaćene novčane kazne, premije osiguranja, rashodi nastali u vezi sa poslovanjem povezanih lica, ukoliko prelaze tržišnu vrijednost, gubici od prodaje ili prenosa imovine između povezanih osoba, donacije političkim strankama.

Dohodak od imovine uključuje prihode ostvarene: iznajmljivanjem nepokretne imovine, otuđenjem nekretnina (prodaja, zamjena, prenos uz naknadu) ili iznajmljivanjem opreme, prevoznih sredstava koje ne služe obavljanju samostalne djelatnosti. Kao rashodi se u 100% iznosu priznaju rashodi nastali prilikom otuđenja nekretnina, odnosno u % od ostvarenog prihoda od iznajmljivanja imovine (30% kod nepokretnosti i pokretne imovine i 50% od iznajmljivanja stanova i soba turistima i putnicima).

Dohodak od imovinskih prava uključuje prihode ostvarene prodajom, ustupanjem, zamjenom i prenosom autorskih prava, patenata, licenci i dr. Kod prihoda kod vremenski ograničenog ustupanja imovinskih prava priznaju se rashodi u visini od 20% ostvarenih prihoda.

Dohodak od ulaganja kapitala obuhvata prihode ostvareni od kamata od zajmova i prihode ostvarene od isplaćenog dobrovoljnog osiguranja.

Dohodak od nagradnih igara i igara na sreću čini vrijednost svake pojedinačne nagrade ili dobitka, isplaćen u novcu, dobrima ili uslugama, iznad 100 KM vrijednosti.

Rezidentima se ukupan iznos oporezivog dohotka umanjuje za osnovni lični odbitak od KM 3,600, kao i za lične odbitke od 0,3 to 0,9 osnovnog osobnog odbitka za uzdržavanje bračnog druga, djece i dr. Lični odbitak se može uvećati i za plaćene zdravstvene usluge i lijekove u FBiH, kao i za iznos plaćene kamate na stambene kredite.

Obveznicima se priznaje poreski kredit za plaćeni porez na dohodak u stranoj državi ili u drugom entitetu/Distriktu na način da se plaćeni porez na dohodak odbija od poreza na dohodak obračunatog u FBiH. Zakonom je omogućen prenos poreskog gubitka u periodu od pet godina, ukoliko se ne može nadoknaditi ili odbiti u poreskom periodu u kojem je i nastao.

Akontacija poreza na dohodak se obračunava i uplaćuje na sljedeći način:

- kod nesamostalne djelatnosti pri svakoj isplati plate ili naknade,
- kod samostalne djelatnosti u visini godišnjeg iznosa na osnovu dohotka iz prethodnog perioda, s tim da se plaća mjesečno u visini 1/12,
- po osnovu drugih samostalnih djelatnosti porez uplaćuju isplatioci dohotka po istoj stopi, bez prava na lični dobitak,
- kod dohotka od najamnine i zakupnine mjesečno u visini 1/12 godišnjeg iznosa utvrđenog u prethodnom periodu,
- kod dohotka od iznajmljivanja kuća, stanova i soba putnicima i turistima prilikom svake naplate najamnine,
- kod dohotka od ustupanja imovinskih porava istovremeno sa isplatom dohotka.,
- kod otuđenja nekretnina i imovinskih prava na svaki ostvareni dohodak,

Porez po odbitku se obračunava i plaća, bez prava na lični odbitak, na:

- dohodak nerezidenata od obavljanja povremene samostalne djelatnosti,
- dohodak od kamata ili dobrovoljnog osiguranja,
- dohodak od nagradnih igara i igara na sreću.

Obveznik je dužan najkasnije do 28.2. tekuće godine podnijeti godišnju poresku prijavu za proteklu godinu ukoliko je ostvario dohodak iz više izvora ili ukoliko je ostvario dohodak direktno iz inostranstva.

Efekti poreske reforme

Već smo istaknuli da će se usvajanjem novog zakona omogućiti oporezivanje dohotka u FBiH na jedinstveni način. Međutim, propuštena je prilika da se progresivnim oporezivanjem dohotka bogatijih slojeva stanovništva kompenziraju regresivni efekti jedinstvene stope PDV-a. Nasuprot Federaciji Republika Srpska je uvela i progresivnu stopu od 15% za dohotke koji prelaze četiri prosječne godišnje neto plate u RS u prethodnoj godini.

Drugo, utvrđivanje osnovnog ličnog odbitka u nominalnom iznosu, a ne u relativnom (kao što je riješeno u RS vezivanjem za 12 najnižih plata utvrđenim Općim kolektivnim ugovorom, odnosno za podatke Republičkog zavoda za statistiku za višu stopu oporezivanja) čini sistem oporezivanja nefleksibilnim. Vremenom, rastom plata u FBiH i najniži dohoci biće oporezovani.

Treće, propisano je obavezno usklađivanje kantonalnih propisa iz ove oblasti sa odredbama novog Zakona, iako se očekivalo da će usvajanjem novog zakona kantonalni propisi u cijelosti, ili u dijelu kojim se regulira ova materija, prestati sa važenjem. Zakonom je predviđena supremacija federalnog propisa u odnosu na kantonalni u slučaju kolizije kantonalnog i federalnog propisa, čime se već unaprijed predviđa moguća kolizija propisa.

Ostaje se nadati da će svi kantoni u datom roku uskladiti svoje propise sa odredbama novog zakona.

Konsolidovani izvještaji

(pripile: Mirela Kadić, pomoćnik za istraživački rad)

Tabela 4. (Konsolidovani izvještaji: FBiH, kantoni, općine I-XI)

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:
  - prihode i rashode budžeta FBiH
  - prihode i rashode budžeta kantona FBiH
  - prihode i rashode budžeta općina FBiH .
2. U Izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga.
3. Procijenjeni su podaci za sljedeće općine: Drvar, Ravno, Kupres (svi mjeseci); Tešanj (oktobar, novembar); Pale-Prača, Domaljevac, Jablanica, Konjic, Mostar, Prozor, Široki Brijeg, Sapna (novembar)

Napomena:

*Uključuje prihode od indirektnih poreza po propisima do 31.12.2005.

**Neto pozajmljivanje=Pozajmljivanje -primljene otplate datih zajmova

***Neto finansiranje = Primljeni krediti - otplate kredita

Tabele 5, 6 i 7 (Konsolidovani izvještaji: kantoni)

Konsolidovani izvještaj uključuje:

- Prihode i rashode budžeta kantona
- Prihode i rashode budžeta pripadajućih općina

Napomena:

*Neto pozajmljivanje=Pozajmljivanje -primljene otplate datih zajmova

**Neto finansiranje = Primljeni krediti - otplate kredita

FBIH, kantoni, općine, I-XI 2007

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Q1	Q2	Q3	Q4	Ukupno
1	Prihodi (11+12+13+14)	253.277.637	244.571.841	279.747.100	275.053.799	310.628.751	307.141.245	410.220.530	330.447.566	304.013.078	335.557.939	302.477.416	777.596.578	892.823.795	1.044.681.174	638.035.355	3.353.136.902
11	Prihodi od poreza	222.208.803	211.867.831	233.877.703	231.860.164	270.354.810	265.145.386	280.359.124	287.423.766	262.685.801	286.454.122	254.758.913	667.954.337	767.360.360	830.468.691	541.213.035	2.806.996.422
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	12.676.815	16.252.112	12.255.403	7.654.520	7.586.470	10.461.213	11.078.490	9.137.289	8.849.816	11.804.566	13.884.346	41.184.329	25.702.203	29.065.594	25.688.912	121.641.038
	Porezi na plaće i radnu snagu	13.728.867	15.669.690	17.681.293	19.270.554	18.116.140	18.275.869	20.088.292	18.294.742	17.905.692	20.219.537	19.967.357	47.079.850	55.662.564	56.288.726	40.186.894	199.218.034
	Porez na imovinu	6.517.060	8.371.664	5.193.779	6.015.047	6.923.244	5.919.064	6.115.456	7.608.450	6.338.666	7.259.993	6.214.042	20.082.503	18.857.354	20.062.572	13.474.035	72.476.465
	Prihodi od indirektnih poreza*	188.078.914	169.853.772	194.783.186	197.487.982	236.301.533	229.196.269	241.509.447	250.481.950	228.118.854	245.512.447	213.001.028	552.715.872	662.985.783	720.110.251	458.513.475	2.394.325.381
	Ostali porezi	1.207.147	1.720.594	3.964.041	1.432.061	1.427.424	1.292.971	1.567.440	1.901.335	1.472.772	1.657.579	1.692.140	6.891.783	4.152.455	4.941.547	3.349.719	19.335.504
12	Neporeski prihodi	30.058.659	31.548.210	44.358.883	41.927.429	38.135.576	39.050.390	127.893.216	40.704.414	38.477.007	46.417.953	42.142.507	105.965.751	119.113.395	207.074.636	88.560.460	520.714.243
13	Tekuće potpore (Grantovi)	915.403	782.376	1.236.698	994.566	1.768.740	2.094.231	1.446.555	1.937.244	2.442.572	2.195.800	4.262.627	2.934.478	4.857.538	5.826.372	6.458.427	20.076.814
14	Ostali prihodi	94.772	373.423	273.816	271.639	369.625	851.239	521.634	382.143	407.698	490.065	1.313.369	742.012	1.492.503	1.311.475	1.803.434	5.349.423
2	Rashodi (21+22+23)	158.500.843	173.611.590	195.965.319	248.105.816	275.609.165	318.382.412	260.887.630	230.129.852	276.686.222	293.357.931	317.258.523	528.077.752	842.097.394	767.703.704	610.616.453	2.748.495.302
21	Tekući izdaci	157.189.884	172.175.935	193.406.814	246.904.345	272.169.412	317.443.861	260.018.921	227.483.512	271.953.145	288.402.984	313.094.123	522.772.633	836.517.619	759.455.578	601.497.106	2.720.242.937
	Plaće i naknade	79.530.423	81.336.217	86.056.991	89.158.708	94.694.632	128.113.872	77.448.361	87.393.628	91.839.375	98.348.475	101.758.510	246.923.631	311.967.212	256.681.364	200.106.984	1.015.679.192
	od čega: Bruto plaće	63.611.832	66.090.524	67.976.296	71.646.767	74.430.407	84.023.409	63.861.533	72.847.560	75.103.571	75.126.238	78.018.519	197.678.653	230.100.583	211.812.664	153.144.757	792.736.657
	od čega: Naknade	15.918.591	15.245.693	18.080.695	17.511.941	20.264.225	44.090.463	13.586.828	14.546.068	16.735.805	23.222.237	23.739.991	49.244.979	81.866.629	44.868.700	46.962.228	222.942.535
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	7.549.548	7.774.314	8.208.965	8.539.022	8.866.559	10.168.625	7.666.797	8.766.159	8.990.301	8.955.324	9.382.937	23.532.826	27.574.206	25.423.257	18.338.262	94.868.550
	Izdaci za materijal i usluge	17.290.185	20.628.857	26.982.672	24.487.591	25.445.365	26.927.801	21.523.658	20.045.804	30.097.569	29.581.484	32.828.812	64.901.714	76.860.756	71.667.030	62.410.296	275.839.796
	Grantovi	49.573.592	59.026.584	68.467.905	120.673.160	139.478.298	137.343.476	152.862.430	109.243.185	131.293.566	147.885.915	163.803.561	177.068.081	397.494.934	393.399.181	311.689.477	1.279.651.672
	Izdaci za kamate i ostale naknade	3.246.136	3.409.963	3.690.282	4.045.865	3.684.559	14.890.087	517.676	2.034.736	9.732.334	3.631.786	5.320.302	10.346.381	22.620.511	12.284.746	8.952.088	54.203.725
22	Ostali rashodi	1.567.154	2.489.950	2.601.202	1.549.666	1.811.656	2.515.325	1.273.260	1.888.027	2.349.410	1.428.769	2.521.573	6.658.306	5.876.647	5.510.697	3.950.343	21.995.994
23	Neto pozajmljivanje**	-256.196	-1.054.295	-42.697	-348.195	1.628.097	-1.576.774	-404.552	758.313	2.383.667	3.526.177	1.642.827	-1.353.188	-296.872	2.737.428	5.169.004	6.256.372
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	2.870.829	576.514	5.882.466	-1.194.124	-1.699.846	26.002.884	22.882.161	21.393.578	15.287.676	19.421.720	31.089.062	9.329.809	23.108.914	59.563.415	50.510.782	142.512.920
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	91.905.966	70.383.736	77.899.315	28.142.106	36.719.432	-37.244.050	126.450.739	78.924.136	12.039.179	22.778.289	-45.870.168	240.189.017	27.617.488	217.414.055	-23.091.880	462.128.680
5	Neto finansiranje***	-5.642.893	-5.856.852	-5.372.408	-7.275.300	-8.756.266	-26.520.217	-7.551.077	-3.965.852	-20.762.241	-10.569.656	-19.833.009	-16.872.153	-42.551.783	-32.279.170	-30.402.666	-122.105.772

Tabela 4.

Unsko-sanski kanton, I – XII 2007

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Q1	Q2	Q3	Q4	I-XII 2007	I-XII 2006
1	Prihodi (11+12+13+14)	16.874.597	15.528.560	17.734.432	17.572.030	20.457.535	20.183.764	22.915.300	21.007.663	20.484.063	21.905.911	18.451.223	19.992.354	50.137.590	58.213.329	64.407.026	60.349.487	233.107.432	198.505.139
11	Prihodi od poreza	13.791.433	12.491.690	14.502.314	14.706.696	16.741.791	15.718.415	19.217.370	17.152.939	16.594.488	17.948.234	14.717.675	15.671.045	40.785.437	47.166.901	52.964.797	48.336.954	189.254.089	165.820.970
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	342.461	519.429	379.963	450.985	711.071	386.566	672.973	313.841	311.734	345.571	364.011	477.635	1.241.853	1.548.623	1.298.548	1.187.216	5.276.240	3.965.187
	Porezi na plaće i radnu snagu	1.035.361	1.460.084	1.190.035	1.152.482	1.127.743	1.387.472	1.430.912	1.243.180	1.320.009	1.229.994	1.370.936	1.859.549	3.685.480	3.667.697	3.994.101	4.460.479	15.807.757	13.595.079
	Porez na imovinu	283.460	333.385	230.945	435.757	348.189	341.152	474.471	566.771	690.186	781.313	433.447	847.469	847.790	1.125.099	1.731.428	2.062.229	5.766.545	3.970.887
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	573.102	278.377	327.818	294.013	820.547	278.243	845.578	250.663	170.242	189.666	195.512	279.928	1.179.297	1.392.803	1.266.484	665.107	4.503.691	16.558.682
	Prihodi od indirektnih poreza	11.510.659	9.852.723	12.312.678	12.317.180	13.682.962	13.233.305	15.714.351	14.713.221	14.033.309	15.336.981	12.287.063	12.113.064	33.676.060	39.233.447	44.460.881	39.737.109	157.107.498	126.890.689
	Ostali porezi	46.390	47.692	60.875	56.278	51.279	91.675	79.084	65.264	69.007	64.708	66.706	93.400	154.957	199.232	213.356	224.814	792.359	840.446
12	Neporeski prihodi	2.825.588	3.004.292	2.946.737	2.768.200	2.796.732	4.326.772	3.038.392	2.890.011	3.321.978	3.372.769	3.114.368	2.360.720	8.776.617	9.891.704	9.250.381	8.847.857	36.766.558	29.601.759
13	Grantovi	257.576	29.778	285.381	95.734	919.012	138.578	659.538	964.713	567.597	584.908	619.180	1.960.589	572.736	1.153.324	2.191.848	3.164.677	7.082.585	2.864.179
14	Ostali prihodi	0	2.800	0	1.400	0	0	0	0	0	0	0	0	2.800	1.400	0	0	4.200	218.231
2	Rashodi (21+22)	10.657.265	11.071.898	14.217.414	15.256.593	14.912.889	17.438.116	23.549.590	16.309.835	15.105.508	17.943.298	19.146.493	39.240.046	35.946.577	47.607.597	54.964.933	76.329.838	214.848.945	168.154.829
21	Tekući izdaci	10.657.265	11.075.142	14.217.582	15.256.593	14.984.552	17.427.464	23.549.590	16.309.835	15.105.508	17.961.148	19.146.493	39.240.046	35.949.989	47.668.608	54.964.933	76.347.688	214.931.218	168.855.606
	Plaće i naknade	6.929.460	7.420.399	8.817.654	8.858.335	8.536.904	11.186.847	8.013.463	8.652.912	8.863.956	8.948.193	9.750.345	13.010.791	23.167.513	28.582.086	25.530.331	31.709.329	108.989.257	91.444.799
	od čega: Bruto plaće	5.851.223	6.350.605	7.028.958	7.217.380	7.146.306	7.780.356	6.711.306	7.486.912	7.629.801	7.160.264	7.716.689	8.390.720	19.230.786	22.144.042	21.828.019	23.267.673	86.470.520	74.725.190
	od čega: Naknade	1.078.237	1.069.794	1.788.696	1.640.955	1.390.598	3.406.491	1.302.157	1.166.000	1.234.155	1.787.929	2.033.656	4.620.071	3.936.727	6.438.044	3.702.312	8.441.656	22.518.738	16.719.609
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	698.939	751.245	929.274	788.965	875.529	931.931	848.951	922.079	915.154	864.706	930.434	994.467	2.379.458	2.596.426	2.686.184	2.789.608	10.451.675	8.917.470
	Izdaci za materijal i usluge	1.242.153	1.014.250	1.741.041	2.627.958	1.530.833	1.596.207	2.028.554	1.374.877	894.431	2.756.045	2.775.724	6.160.841	3.997.445	5.754.998	4.297.863	11.692.610	25.742.916	20.438.675
	Grantovi	1.662.082	1.708.065	2.509.369	2.756.110	3.849.988	3.501.181	12.475.147	5.082.659	4.179.176	5.251.762	5.457.769	18.731.738	5.879.515	10.107.279	21.736.983	29.441.269	67.165.045	44.534.522
	Izdaci za kamate i ostale naknade	24.294	50.316	103.537	147.271	98.271	38.726	67.853	39.012	121.407	45.362	5.148	96.821	178.147	284.268	228.271	147.331	838.017	1.161.466
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	100.337	130.868	116.708	77.953	93.027	172.572	115.621	238.296	131.384	95.081	227.074	245.388	347.912	343.552	485.301	567.542	1.744.307	2.358.674
22	Neto pozajmljivanje*	0	-3.244	-168	0	-71.663	10.652	0	0	0	-17.850	0	0	-3.412	-61.011	0	-17.850	-82.273	-700.777
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	211.190	103.184	545.138	451.789	1.143.885	503.900	815.364	1.007.559	682.273	1.604.692	1.342.587	5.492.967	859.512	2.099.575	2.505.196	8.440.246	13.904.529	10.595.510
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	6.006.142	4.353.478	2.971.880	1.863.648	4.400.761	2.241.749	-1.449.654	3.690.269	4.696.282	2.357.920	-2.037.858	-24.740.659	13.331.500	8.506.158	6.936.897	-24.420.596	4.353.958	19.754.801
5	Neto finansiranje**	-9.145	-9.098	-42.395	-9.098	-9.098	-29.164	-1.673	-1.673	-25.534	-1.673	-1.673	-8.903	-60.638	-47.360	-28.880	-12.249	-149.127	-233.782

Tabela 5.

Srednjobosanski kanton, I – XII 2007

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Q1	Q2	Q3	Q4	I-XII 2007	I-XII 2006
1	Prihodi (11+12+13+14)	13.855.796	12.243.721	15.733.810	14.020.326	15.535.645	15.006.931	17.417.766	16.309.884	15.973.326	17.670.171	15.304.142	20.801.352	41.833.327	44.562.902	49.700.976	53.775.665	189.872.869	155.365.582
11	Prihodi od poreza	12.067.530	10.005.376	11.522.116	11.803.126	13.176.005	12.920.945	15.070.718	14.285.613	13.513.132	14.358.719	12.407.280	14.481.444	33.595.022	37.900.077	42.869.462	41.247.443	155.612.004	131.538.305
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	220.556	307.631	215.594	229.269	196.217	254.389	467.841	173.514	235.700	277.864	247.095	204.278	743.782	679.876	877.055	729.236	3.029.950	2.440.326
	Porezi na plaće i radnu snagu	1.264.224	1.143.837	1.223.899	1.245.760	1.387.133	1.407.171	1.461.496	1.282.113	1.272.922	1.377.498	1.581.820	1.831.267	3.631.960	4.040.064	4.016.532	4.790.585	16.479.141	13.773.088
	Porez na imovinu	748.645	374.689	324.736	443.450	412.242	461.451	380.242	771.353	644.960	673.337	413.569	421.958	1.448.070	1.317.143	1.796.556	1.508.864	6.070.632	4.659.700
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	294.358	226.095	214.664	293.740	338.533	210.305	335.594	153.985	186.483	144.427	218.809	598.176	735.117	842.578	676.062	961.411	3.215.169	12.759.649
	Prihodi od indirektnih poreza	9.475.103	7.883.227	9.478.993	9.530.631	10.774.711	10.516.376	12.309.301	11.810.137	11.107.016	11.825.118	9.874.900	11.356.221	26.837.323	30.821.718	35.226.454	33.056.238	125.941.733	96.683.498
	Ostali porezi	64.644	69.895	64.231	60.276	67.169	71.252	116.242	94.511	66.049	60.476	71.088	69.545	198.770	198.698	276.803	201.108	875.378	1.222.045
12	Neporeski prihodi	1.622.439	2.077.817	4.206.161	1.935.912	2.205.280	1.913.895	2.001.997	1.735.865	1.979.897	2.295.656	2.355.224	5.641.382	7.906.417	6.055.087	5.717.759	10.292.262	29.971.524	21.779.728
13	Grantovi	253.057	160.528	5.533	281.288	154.359	172.091	345.051	288.406	480.298	1.015.796	512.608	678.525	419.118	607.738	1.113.755	2.206.929	4.347.540	1.835.896
14	Ostali prihodi	-87.230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29.031	0	-87.230	0	0	29.031	-58.199	211.653
2	Rashodi (21+22)	10.768.121	11.873.232	14.763.513	12.572.089	14.893.672	11.971.366	12.755.239	11.907.022	12.767.211	15.688.275	18.493.075	22.855.835	37.404.865	39.437.127	37.429.472	57.037.185	171.308.649	145.184.570
21	Tekući izdaci	10.768.121	11.873.232	14.763.513	12.572.089	14.893.672	11.971.366	12.755.239	11.907.022	12.767.211	15.688.275	18.493.075	22.855.835	37.404.865	39.437.127	37.429.472	57.037.185	171.308.649	145.184.570
	Plaće i naknade	6.586.019	6.936.043	8.331.013	7.050.661	8.761.975	6.695.278	8.476.637	6.784.944	7.023.646	7.300.685	7.369.924	7.313.487	21.853.075	22.507.914	22.285.228	21.984.095	88.630.312	78.519.047
	od čega: Bruto plaće	5.230.826	5.468.163	5.567.040	5.588.006	5.475.635	5.255.271	5.409.962	5.489.488	5.617.504	5.670.946	5.783.908	5.721.175	16.266.029	16.318.912	16.516.954	17.176.029	66.277.923	61.461.314
	od čega: Naknade	1.355.193	1.467.881	2.763.973	1.462.655	3.286.340	1.440.007	3.066.675	1.295.457	1.406.142	1.629.739	1.586.016	1.592.311	5.587.046	6.189.002	5.768.274	4.808.067	22.352.388	17.057.733
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	620.349	643.854	650.320	670.799	666.649	653.399	659.939	677.472	689.039	701.617	693.415	681.610	1.914.523	1.990.848	2.026.450	2.076.641	8.008.462	7.362.133
	Izdaci za materijal i usluge	1.473.724	1.719.592	1.584.978	1.458.625	1.379.006	1.329.784	915.058	1.131.298	1.512.640	2.257.472	1.947.980	3.081.023	4.778.294	4.167.415	3.558.996	7.286.476	19.791.181	16.933.257
	Grantovi	1.945.554	2.502.314	4.132.181	3.294.278	4.014.534	3.222.612	2.635.948	3.241.762	3.476.115	5.343.054	8.407.932	11.664.956	8.580.048	10.531.424	9.353.825	25.415.941	53.881.238	40.735.101
	Izdaci za kamate i ostale naknade	7.162	5.406	595	21.898	10.591	2.898	11.273	904	5.383	25.976	923	45.022	13.163	35.387	17.561	71.920	138.030	146.173
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	135.313	66.023	64.426	75.828	60.917	67.395	56.383	70.642	60.387	59.471	72.902	69.738	265.762	204.140	187.413	202.111	859.426	1.488.859
22	Neto pozajmljivanje*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	-129.799	226.665	209.728	288.490	-563.239	492.715	616.235	1.244.098	567.124	1.366.294	1.072.898	2.980.648	306.595	217.966	2.427.457	5.419.839	8.371.857	9.470.933
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	3.217.474	143.824	760.569	1.159.746	1.205.212	2.542.851	4.046.292	3.158.764	2.638.991	615.602	-4.261.831	-5.035.131	4.121.866	4.907.809	9.844.047	-8.681.360	10.192.363	710.079
5	Neto finansiranje**	0	0	-964	-972	-975	0	-18.721	-992	-2.246	-2.645	-2.247	997.352	-964	-1.947	-21.960	992.459	967.589	-280.138

Tabela 6.

Sarajevski kanton, I–XII 2007

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Q1	Q2	Q3	Q4	I-IV 2007	I-XII 2006
1	Prihodi (11+12+13+14)	55.893.653	57.221.198	65.501.046	61.101.233	63.224.433	64.285.552	75.338.690	66.349.482	65.887.335	72.925.528	64.217.750	83.773.900	178.615.897	188.611.218	207.575.507	220.917.178	795.719.800	721.584.429
11	Prihodi od poreza	46.742.283	48.007.226	52.280.853	50.577.359	54.245.478	52.719.698	63.642.264	58.150.121	55.445.859	61.012.658	53.754.132	69.553.799	147.030.361	157.542.535	177.238.244	184.320.589	666.131.729	617.670.437
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	4.024.279	6.240.866	3.939.355	3.608.856	2.501.215	2.978.892	4.313.461	4.291.773	4.488.031	5.162.645	5.323.161	7.932.914	14.204.501	9.088.964	13.093.265	18.418.720	54.805.449	46.715.002
	Porezi na plaće i radnu snagu	4.351.201	5.839.852	6.955.161	7.770.376	6.305.552	6.383.509	7.538.566	6.288.668	6.136.773	7.508.393	7.359.229	12.622.186	17.146.214	20.459.437	19.964.007	27.489.808	85.059.466	74.381.872
	Porez na imovinu	3.102.185	5.407.642	2.069.444	2.215.034	3.189.662	2.619.483	2.708.159	2.551.111	2.292.452	2.678.253	2.860.066	3.619.611	10.579.271	8.024.179	7.551.723	9.157.929	35.313.103	26.479.209
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	617.592	520.157	378.014	853.546	1.289.848	533.487	2.294.070	357.669	381.078	1.008.021	690.277	984.182	1.515.763	2.676.881	3.032.818	2.682.480	9.907.942	51.521.517
	Prihodi od indirektnih poreza	34.349.633	29.600.555	35.625.820	35.643.281	40.479.317	39.766.542	46.289.447	44.224.448	41.683.460	44.175.254	37.033.036	43.732.325	99.576.008	115.889.140	132.197.354	124.940.615	472.603.117	415.276.240
	Ostali porezi	297.393	398.153	3.313.059	486.264	479.884	437.785	498.561	436.452	464.064	480.092	488.364	662.581	4.008.605	1.403.933	1.399.077	1.631.037	8.442.652	3.296.599
12	Neporeski prihodi	9.012.770	7.847.685	12.238.783	8.816.000	7.273.274	9.744.198	9.288.371	6.959.703	8.934.655	9.791.863	8.343.681	11.617.718	29.099.237	25.833.471	25.182.729	29.753.262	109.868.699	95.651.754
13	Grantovi	138.601	1.147.537	758.244	1.484.709	1.379.579	1.169.452	2.081.953	913.556	1.180.719	1.794.905	1.793.835	2.276.281	2.044.382	4.033.740	4.176.228	5.865.021	16.119.372	8.262.237
14	Ostali prihodi	0	218.750	223.166	223.166	326.102	652.204	326.102	326.102	326.102	326.102	326.102	326.102	441.916	1.201.472	978.306	978.306	3.600.000	
2	Rashodi (21+22)	37.127.001	42.675.425	48.768.518	74.269.214	55.848.550	59.626.552	61.846.624	51.774.273	63.255.598	65.858.787	67.653.858	118.152.023	128.570.944	189.744.316	176.876.494	251.664.668	746.856.422	664.192.655
21	Tekući izdaci	37.368.537	43.705.946	48.808.172	74.642.305	55.876.109	61.111.663	62.215.259	51.795.309	61.152.167	63.672.337	66.467.602	116.942.926	129.882.655	191.630.077	175.162.734	247.082.864	743.758.331	668.961.323
	Plaće i naknade	19.930.262	19.440.491	19.877.109	19.953.686	20.018.185	26.233.389	17.893.198	18.560.972	19.494.046	20.035.180	21.434.017	27.614.774	59.247.861	66.205.260	55.948.217	69.083.971	250.485.308	230.405.705
	od čega: Bruto plaće	14.499.556	15.427.236	15.457.686	15.352.353	15.259.149	15.227.935	15.195.356	14.970.893	15.383.522	15.430.033	17.015.216	17.914.601	45.384.478	45.839.437	45.549.771	50.359.849	187.133.535	176.165.146
	od čega: Naknade	5.430.706	4.013.255	4.419.422	4.601.333	4.759.037	11.005.454	2.697.842	3.590.080	4.110.524	4.605.147	4.418.802	9.700.173	13.863.384	20.365.823	10.398.446	18.724.121	63.351.774	54.240.558
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	1.732.216	1.836.867	1.852.412	1.834.091	1.823.852	1.819.086	1.821.095	1.794.355	1.841.676	1.843.073	2.044.548	2.150.151	5.421.495	5.477.029	5.457.125	6.037.772	22.393.422	21.231.470
	Izdaci za materijal i usluge	2.810.398	4.403.242	5.481.028	4.929.231	5.254.223	5.677.680	3.564.544	3.421.230	4.961.930	5.244.720	5.679.510	12.214.181	12.694.667	15.861.133	11.947.704	23.138.410	63.641.914	62.785.384
	Grantovi	12.895.616	17.787.176	21.174.675	47.890.232	28.708.694	27.378.127	38.715.135	28.015.374	34.447.580	36.515.555	38.274.625	74.957.550	51.857.467	103.977.052	101.178.089	149.747.731	406.760.339	352.460.003
	Izdaci za kamate i ostale naknade	44	238.171	422.949	35.067	71.155	3.382	221.288	3.377	406.935	33.809	-965.098	6.270	661.164	109.603	631.600	-925.019	477.347	2.078.761
	Doznake nižim potrošackim jedinicama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Neto pozajmljivanje*	-241.536	-1.030.521	-39.654	-373.091	-27.559	-1.485.111	-368.635	-21.036	2.103.431	2.186.450	1.186.256	1.209.097	-1.311.711	-1.885.761	1.713.760	4.581.803	3.098.091	-4.768.668
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	-171.812	226.605	1.016.102	-7.606.483	3.074.711	1.731.861	1.581.977	4.356.669	2.569.241	1.748.323	4.941.036	22.173.101	1.070.895	-2.799.911	8.507.888	28.862.460	35.641.331	24.808.746
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	18.938.464	14.319.167	15.716.426	-5.561.498	4.301.172	2.927.139	11.910.089	10.218.541	62.495	5.318.418	-8.377.143	-56.551.224	48.974.058	1.666.813	22.191.125	-59.609.949	13.222.047	32.583.027
5	Neto finansiranje**	-1.568	-19.445	-10.517	-10.524	-47.552	-10.539	-10.539	-9.722	-9.722	-9.722	-1.076.620	-9.723	-31.529	-68.615	-29.983	-1.096.065	-1.226.193	-121.275

Tabela 7.

Iz aktivnosti Odjeljenja

Sarajevo, 6. mart 2008. - Na sjednici Upravnog odbora Projekta podrške Evropske Unije fiskalnoj politici BiH (EUFPS) predstavljen je radni plan u narednih pola godine. Glavne aktivnosti je izložio g. Boris Petkov, šef Projekta. One uključuju seminare za osoblje korisnika Projekta - ministarstava financija BiH, entiteta, Distrikta i Odjeljenja za makroekonomsku analizu, treninge vezane za izradu fiskalnih projekcija direktnih i indirektnih poreza, osnivanje Radne grupe za fiskalnu politiku, kao i predstavljanje Projekta široj stručnoj javnosti i građanima. Pored predstavnika pobrojanih korisnika Projekta sastanku su prisustvovali predstavnici Delegacije Evropske komisije, Direkcije za ekonomsko planiranje, Centralne banke i OHR.

Sarajevo, 11. mart 2008. - U okviru Savjetovanja o poreskoj politici u BiH, pored eksperata organizatora, prezentaciju na temu „Politika indirektnih poreza u BiH u svjetlu evropskih integracija“ održala je mr.sc. Dinka Antić, šef Odjeljenja za makroekonomsku analizu. Zbog makroekonomskih implikacija naglašena je potreba definiranja dinamike harmonizacije politike indirektnih poreza nakon potpisivanja Sporazuma sa EU. Skup je organiziralo Društvo FEB, Sarajevo.

